

1928. Április 3. — felett egy...

boldogság könyv... megfiatalodtam

...ságát, — mon...
...ja még mindig

...ragyogtak.
...vott és az ma...
...élfőn a nagy

...még mindig
...lehetőségében
...aligattam, de
...ott el.
...már? — Kér...

...éső. lehet-e
...ok világában.
...ainak ereiben
...z.
...edeztem ujján
...gyűrűjét.
...ezik.)

Ügyeljen az
Olla
névre, mert
csak az
valódi.

Emil
Unirli

ball,
erel-
gyer-
uta-
o o

sebb
forrása

abaddalmazott
...ságát szol-
...készültek. A
...den reggel
...gét a rá-
Dvakodja
...dik te az em-
...madják a fo-
...k elő a szá-
...M ndez elma-
...használja az
...téseket, **ára**
...rogeriákban,
...ttárakban és
...t General"
...Malcelor 14.

BETEGSÉG!
...a világhírű
...örzölővel és
...hogy reuma,
...üléses fájda-
...megszunik.
...4 üveg reu-
...nem számítjuk
...den nagyobb
...Főraktár:
...szertár

KIRODÁSVATAL TELEFON: 9-77
Str. Barón L. Pop 10

SZERKESZTŐSÉG TELEFON 1-77
Ejeli telefon (gyónada) 2-62

ELŐFIZ: SI ARAN:

Egész év...	1400 Lei
Félévre...	600 "
Negyedévre...	320 "
Egy óra...	110 "

NI évfolyam • 79. szám

1928 április 4 Szerda
* Fős N szán 14 *

Cenzurat: Felfüg

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

SANTOI
A LEGIOBBI
SOSBORSZEKS

A pacifista Poincaré és a humanitárius Anglia

Külpolitikai figyelem

Poincaré, aki a gall kakas szolgálatában határozottan megmondhatja magáról, hogy mindig jó szelkakasnak bizonyult, ezúttal ismét megerezte az idők fordulását. A gyűlölet eme elaggott meregkeverője, aki egész karrierjét a nacionalista bulvári konjunkturájának köszönheti, ezúttal előtérbe hozta a béke mellett tett ívet. Cannesben megtartott választási beszédében. Csodálatos varázsszer mégis az általános titkos választójog. A modern demokrácia eme kissé megvadult hajléka a megjelölések virágos tőrű módosítására, akik szeretnek a politika parlóin bongészni. Poincaré cannesi beszéde is csodálatos és meglepő beszéd és az ember igazán nem tudhatja: a világ változott-e meg, vagy Poincaré agysejtjeit cserélték ki ismeretlen magusok, ha történetesen nem juttatja észébe, hogy Franciaországban ahogyan két hét múlva választások fogják lezajlani.

meg Németország eme ténykedéséről és erősen tamadjak Csehszlovákiát, mint az egyedüli államot, amely még most sem ratifikálta az 1919-iki és a fegyverszállítás eltiltásáról szóló rendelkezéseket. Az angol kenetesség humanitárius szempontokra hivatkozva itéli el Csehszlovákiát és dicséri meg Németországot.

Az ember szeme nagyon könnyen könnybe borulna ennyi bekeszeretet látni, ha a szemnek nem volna meg az a rossz tulajdonsága is, hogy a külső látszatok mögé nézzen s ott a képmutatás és az egészen alantas szempontok mozgó rugót lássa meg. A szemnek eme rossz tulajdonsága folytán kell leszögezni azt a kedvezőtlen tény, hogy Anglia annyira kihangsúlyozott humanitárius mógött a sanda mészáros taglója kúrt. Mert azzal, hogy az európai államokat arra akarja kényszeríteni, hogy Kinába és a keleti országokba ne szállítsanak fegyvert, tulajdonképpen semmi mást nem akar elérni, mint azt,

hogy az elnyomott keleti népek fölött meghosszabbthassa uralmat s azokat megfossza attól a lehetőségtől, hogy fel-fegyverkezzenek s mint például Kína, tovább folytathassák diadalmas szabadságharcukat.

Igy néz ki Anglia humanitárius moga a maga meztelenségében és valóságában s anyire kelet komolyra venni mindig, amikor John Bull halog, kalmár szeméből érzelmes könnyek bugyognak elő.

Ez is egy adalék Anglia humanitáriusához. Mialatt Genfben leszerelési konferenciákat hívat össze a konzervatív kormány, mialatt szemreérvásokat tesz Csehszlovákiának, hogy még nem ratifikálta a fegyverszállítás eltiltásáról szóló egyezményt, mialatt humanitárius frázisokat puffogat a megfeszített közvélemény számára, az alatt Amanullahhal az afganisztán királlyal véd- és dicsőítést köt Szovjetországgal ellen, amelynek értelmében angol tisztok veszik át az afgán hadsereg kiképzését, a stratégiai utak kiépítését s az egész ország Anglia szajze szerint való miilitarizálását Joggal feltehetőnek a kérdést s jó is ha feltesszük: vajjon Afganisztánnak ki fogja szállítani a fegyvereket, ki fogja

szállítani a muníciót? Halhatatlan nagy fantázia kellene annak elképzeléséhez, hogy a humanitárius nevben Anglia ezt a szerint... cselekedetet átengedi pl. majd Csehszlovákiának, amely tudvalegőleg nem írta alá a fegyverszállítás eltiltásáról szóló egyezményt. Fantázia nélkül, de a tények ismerete mellett, egész bizonyossárra vehető, hogy az Anglia, amely dicsőítő szavakat tud ama német törvények beiktatásával kapcsolatban, mely eltiltja a keleti államoknak való fegyverszállítást s amely a humanitárius nevben óvat emel Csehszlovákia ellen, a legnagyobb lelki nyugalom mellett fogja szállítani a fegyvereket Afganisztánnak, mert nem ellene, hanem mellette fogja használni a gyilkoló szerzőknek. Röviden és világosan: embortelen cselekedő fegyvert szállítani abban az esetben, ha ezek a fegyverek valamelyik Anglia által elnyomott nép felszabadítására szolgálnak. becsületes és magától értetődő cselekedet ellenben fegyvert szállítani azoknak a népeknek, amelyek Anglia mellett s más népek ellen használják fel a nehézipar eme legvédelmesebb gyártmányát. Így néz ki az angol pacifizmus a maga puritán meztelenségében. (s.)

A kultusz törvény megszavazása után a kormány hathónapi időt ad a zsidó felekezeti megszervezésére

Husvét után a kormány tanácskozássra hívja össze a zsidóság reprezentánsait a zsidó hitközségekre vonatkozó pontok végrehajtási utasításának megszervezésére

(Bucuresti-Bukarest, április 3. Az Uj Kelet tud.) Amint már arról annakidején beszámoltunk, a szenátus hosszú és viharos viták után szombaton este részleteiben is megszavazta a kultusz törvényjavaslatot. Lapedátu miniszter javaslatának tárgyalását szokafatlanul heves izgalmak kísérték nyomon s a kormány végül is, noha kategorikus ígéretet tett a dorinás görögkeleti egyháznak a híresé vált 45-ik szakasz megszavazására, hogy a vallásháború rémét fel ne idézze, mégis úgy határozott, hogy elejti ezt a pontot, amely ellen a görögkatholikus egyház csaknem keresztshadjáratot hirdetett. Ennek azután, amint azt már jelentettük, az lett a következménye, hogy a görögkeleti prelátusok kiolvultak a szenátusból és így fölöttébb kényes helyzetbe hozták a kormányt. Hogy ennek a kivonulásnak mik lesznek a következményei, azt még ma előrelátni nem lehet. Tulzó ellenzéki körökben messzemenő reményeket fűznek az eseményekhez és úgy vélik, hogy a javaslatból szentesített törvény sohasem lesz, mert a pátriárcha, mint régen, meg fogja tagadni a megszavazott javaslat aláírását, ami ha megtörténik, könnyen idézheti elő a kormány bukását is.

ahol valószínűleg ugyanolyan viharokat fog kiváltani, mint a szenátusban.

A félj-törvény kultuszjavaslat, amint arra már több cikkben rámutattunk, óriási horderővel bír a ormániai zsidóság vallási életének kialakulására is. Most, hogy a törvénytervezet a kamara asztalára került, alkalmunk van pontosan ismételni a javaslatnak a szenátusban már megszavazott azt a két pontját, amely bennünket elsősorban érdekel és amelyeket a zsidó parlamenti képviselők intervenció után iktatott a javaslatba a kormány.

A legfontosabb kétségtelenül az 50-ik szakasz, amely kimondja, hogy azoknak a felekezeteknek, amelyeknek nincs egyházi hierarchiájuk, hat hónapi időt engedélyez arra, hogy ezalatt szervezkedjenek. Ennek a szakasznak első bekezdése kimondja azt, hogy a zsidó felekezet hívei minden helységben egyetlen hitközségbe fognak csoportosulni, kivéve e rendelkezés alól a regáti spanyol ritusú és az erdélyi ortodox hitközségek híveit, amelyeknek külön szervezkedését elismeri a törvény.

Az 56-ik paragrafus kimondja, hogy a zsidó felekezet szervezetének megalakulásáig és a zsidó felekezet képviselőjének (bárhat nem a zsidó felekezet főbírájának) megválasztásáig az ökirályságban hitközségek egyesületének főbírája marad a zsidóság reprezentánsa.

rehabilitációt utasítás el nem készült, természetesen nem lehet előrelátni, hogy az említett paragrafusok alkalmazása milyen változást fog jelenteni az ország zsidóságának hitközségi életében. Mindenesetre azonban résen kell lennünk és már most fel kell venni az egeys országgrészek zsidósága között a tanácskozási fonalát, nehogy a végrehajtási utasítás meglepetések elé állítsa majd az ország zsidóságát. A prehimnális tárgyalások során ki kell majd alakulni egy egységes állásfoglalásnak, amely a reális helyzetnek és a zsidó hitközségek fejlődésének a legjobban felel meg és már eleve megakadályozza, hogy a hitközségek hierarchikus szervezetének kiépítése révén bizonyos politikai ambíciók találjanak kielégítést.

A kormány azonban ugylátszik, el van arra szánva, hogy a javaslatot még ebben a szesszióban keresztül öröszakolja. Noha a kormány tagjainak egy része a jövő ülészakra kívánta halasztani a törvényjavaslat kamara tárgyalását, Lapedátu kultuszminiszter és Bratianu Vintila miniszterelnök ragaszk odtak ahhoz, hogy a javaslat még ebben a szesszióban tető alá jusson. Így került a törvényjavaslat már is a kamara elé,

A kormány végrehajtási utasítást is készít a törvényhez és közvetlenül husvét után a végrehajtási utasítás megszervezése érdekében tárgyalásra fogja hívni a zsidóság valamennyi árnyalatának reprezentánsait. Mindaddig, amíg a vég-

Rövidesen megnyílik a vasúti forgalom Oravica és Versec között. Bukarestből jelentik: A bánági kereskedelmi élet már évek óta sürgeti a jugoszláv Bácskával való vasúti forgalom felvételét. Ez annál könnyebben volna lehetséges, mert a végleges határ megvonásával megoldást nyert az Oravica-Jám-Versec-Bázias vasútvonal kérdése. A bánági érdekelték miabli sürgetésére a belgrádi román követség intervenciót a jugoszláv kormánytól a vasútvonal megnyitása érdekében. A jugoszláv kormány válaszában kijelentette, hogy mielhyi megkapja a kérdés tanulmányozására kiküldött illetékes bizottság jelentését, azonnal megadja hozzájárulását a vasútvonal megnyitására.

Az elnök ur milliomos fia kétszeres asszonygyilkos

Az osztrák igazságszolgáltatás botránya

(Bécs, apr. 3. Az Új Kelet tud.) Ha a középkorban és nem a huszadik században, Velencében és nem Bécsben történik az alábbi história, akkor is hitetlenül csóváljuk a fejünket. És mert Bécsben történt és a napjainkban meg kell dermedni, kétségbe kell esni, hogy lehetséges volt, hogy egy férfit, aki ellen számos gyanu merült fel hogy fiatal feleségét meggyilkolta, aki ellen a bírósághoz intézett beadványokban, lapok hasábjain nyíltan a hitvesgyilkosság vádját emelték, hét éven át nem állítanak törvényes bírái elé.

A gyilkos: Hauser Ernő doktor vegyész-mérnök. Akinek papája Hauser Alfréd az osztrák gyárosok szövetségének elnöke. A meggyilkolt fiatal asszony édesanyja Reinhold-Devrient Bebetja a bécsi Burg-színház neves művésznője, aki egyetlen leánya tragédiában világhírességet akar deríteni, nem ijedt meg a szótól és bekiáltotta a világra, hogy politikai okok miatt hagyják futni a gyilkost, akinek apja egyik legnagyobb hatalmassága Ausztriának, elnöke a gyáriparos szövetségnek, amely az osztrák kormány képviselőválasztását finanszírozta. A Burg-színház művésznője és ügyvédje, dr. Rode Walther emberfeletti harcot vívott, hogy végre bírói eljárással tisztázzódjék, hogy dr. Hauser Ernőné korai halálában milyen szerepet játszott a férj. A bécsi hatóságok azonban már az előzetes nyomozati stádiumban megszüntették az eljárást, bár annyi gyanús körülmény szült amellett, hogy a gyáriparosok elnökének fia annyira kompromittálva van, hogy nem a nyomozóknak, de a bírói lelkiismeretnek kellett kellett volna eldöntenie, hogy ő ölte-e meg feleségét, avagy tényleg öngyilkos lett a fiatal asszony, ahogy a férj ezt el szeretné hitetni. Évekig tartott a harc az igazságért, a bécsi bíróság félre nem ismerhetően amerikkázott, dr. Hauser Ernő nem került a vádlatok padjára, noha az anyós átvette a magánvád képviselőt és Sternberg Adalbert gróf is újságcikk

ben bizonyította, hogy Hauser Zsuzsannát orvul meggyilkolták.

Végre a napokban az osztrák Kuria határozott a Hauser ügyben és úgy döntött, hogy a gráci bíróságot delegálja, hogy az eljárást lefolytassa dr. Hauser Ernő ellen, akit Reinhold Devrient Babetta, a Burg-színház tagja hitvesgyilkossággal vádol.

Az anya vádjai

Egy százoldalas könyvben sorakoztatja fel Reinhold Devrient asszony azokat a gyanukat, amelyek kétségtelenné teszik, hogy leánya életét a férje oltotta ki és követeli, hogy a bíróság mondjon ítéletet a gyilkos felett.

— 1920. december 16-ikáról, 17-ikére virradó éjszaka — olvassuk ebben a könyvben — leányom, Hauser Ernőné, Devrient Zsuzsanna hirtelen meghalt. December 16-ikán este nyolc órakor még telefonon beszéltem vele, egészséges volt és jókedvű. Másnap reggel 9 órakor dr. Hauser Ernő közölte velem, hogy egyetlen leányom meghalt. Azt hazudták nekem, hogy természetes halállal hunyt el. Az orvosoknak, akiket leányom halalos ágyához hívtak, azt mondták, hogy a leányom ciankali oldattal megmérgezte magát és egy bucsulevelét mutattak fel, amelyben a leányom bejelenti öngyilkosságát. A halottkém-orvos, a kezelőorvosnak egy hamisított irata alapján, tudomásul vette, hogy a leányom ciankali öngyilkosságát követett el. Ezzel szemben a leányom holttestében arzént találtak és a hatóságoknak bemutatott bucsulevelét hamisítva van.

Ezután ismerteti, hogy a gyilkosság vádjai, amelyek a veje ellen emelt, miképpen kalandozott a hatóságok ügyvezetőjében. Csak egy év múltán tudta meg, hogy a leánya nem természetes halállal halt meg, hanem állítólag öngyilkosként követett el. 1926. december elején sikerült csak elérni hogy a lány földinmaradványait exhumálják. A bécsi egyetem kriminológiai intézete megállapította, hogy a bucsulevelét nem

EAU DE COLOGNE * PARFUM

Hauser Ernőné írása, hanem hamisítvány. A hamisítvány dr. Hauser Ernő kezétől ered. A boncolásnál a hullában arzént találtak és mindezek dacára az államügyészség 1927. május 18-ikán úgy döntött, hogy Hauser Ernő ellen az eljárás beszüntetendő.

Az orvosok nem jelentik az öngyilkosságot

A bécsi rendőrség a frankfurti rendőrséghez szóló átiratában, amelyben felhívja a frankfurti rendőrséget, hogy az ott élő és másodsor is megnősült dr. Hauser Ernőt kihallgassa, a következőkben ismerteti a térvallást:

Ahuszonkétéves Hauser Ernőné egy évi házasság után 1920. december 17-ikén hajnali öt órakor a kettős hitvesi ágyban alvó férje halva találta. Hauser Zsuzsa állítólag ciankali oldattal megmérgezte magát. Az öngyilkoshoz hívott orvos dr. Weisz Károly, valamint a házi orvos, dr. Albrecht tanár, sőt a városi halottkém, dr. Just is ki nem derített okokból nem tették jelentést a hatóságoknak és ezzel meggyilkolták a hulla felboncolását. A mérgepozarat és egy züst kádat, amely lvel a mérget felkeverték, dr. Hauser Ernő állítólag emlékül elvitte magával és magánál őrizi felesége bucsulevelét is. Az eddigi nyomozás alapján az látszik, hogy dr. Hauser Ernő és szülei tendenciózusan sürri fátyolt akarnak vonni a fiatalasszony halála fölé. Az elhunyt anyját úgy informálták, hogy a leányát szívbénulás ölte meg és Hauser Ernő anyja a cselédséget is kioktatta, hogy a halál okául szívbénulást mondianak.

A bécsi rendőrség igen udvarias átiratot intézett a frankfurti rendőrséghez, ahelyett, mintahogy meg is tették volna, ha nem a Gyáriparos Szövetség elnökének fiáról lenne szó. Táviratozott volna hogy a gyilkossággal alaposan gyanúsított dr. Hauser Ernő azonnal letartóztatásba helyezendő. Maga a Hauser-család azzal magyarázta eljárását, hogy kegyelemből el akarták titkolni az öngyilkosságot, nehogy a kis árva megtudja, hogy anyja önkézzel vetett véget életének és a külvilág előtt is titkolni akarták a tragédiát.

Egyre több gyanu a büntény mellett

A kihallgatott orvosok vallomásai egyre több és több bizonyítékot szállítottak, hogy dr. Hauser Ernőné büntény áldozata lett. Dr. Albert tanár tagadta, hogy írást látott volna arról, mintha ciankali mérgezés volna a halál oka. Szóval az írás, amelynek alapján a halotti bizonyítványt a halottkém kiállította, hamisítvány. Dr. Weisz Károly, akit elsőnek hívtak a halott asszonyhoz, szintén nem ismerte be, hogy a ciankali mérgezést megállapította volna. Az orvosok szerepe egyáltalán gyanus ebben az ügyben és értelmetlen, hogy miért nem sújtották felvételre azokat az orvosokat, akik a törvényes rendelkezésekkel szemben nem tették jelentést a hatóságnak a gyanus halálesetről. A mérgeg eredetére vonatkozóan az öreg Hauser

azt vallotta, hogy a fia, aki vegyész, soha nem tartott otthon mérget A ciankálit Hauser Ernőné egy barátjától, Richter Valéria fényképésznőtől, annak tudta nélkül szerezte be. Richter Valéria azt határozottan tagadta, Hauser Ernő vallomása szerint mérgeg egykori zenetárnőjétől kerülhetett hozzá, aki gyógyíthatatlan betegsége miatt meg akarta magát mérgezni. A legdöntőbb erejű bizonyíték azonban dr. Hauser Ernő ellen, hogy az egyetem irásszakértői megállapították, hogy Hauserné bucsulevelét Hauser Ernő hamisította!

Az életont, aki örül az életnek

A Hauser-család szerint a huszonkét éves asszony életunt volt és azért akart meghalni, mert egy operációt, amelyen átesett, lehetetlenné tette, hogy dekoltált ruhát vehessen magára. Az operáció meg is történt, egy kis melloperáció, amely azonban sikerült. Az egyik tanu azt vallotta, hogy Hauser Ernő a halála előtt néhány nappal azt mondta, hogy nagyon boldog, mert az orvos úgy nyilatkozott, hogy teljesen meggyógyult. Elmesélte, hogy ismét táncolni járhat, érdeklődött is, hogy hol vegyen táncórákat. Csupa életöröm volt a fiatal asszony, aki nem tudott volna elválni egyéves gyermekétől, hogy lehet feltételezni, hogy ő maga menekül a halálba? Utólagosan konstruált mesékkel próbálták a közvéleményt befolyásolni, hogy az asszony nem élhetett házasságban, az egyik mellet leoperálták, tehát érthető, hogy inkább meghal, azonban kiderült, hogy a mesékből egy szó sem igaz.

Dr. Hauser Ernőt egy második gyilkossággal is gyanúsítják

A bécsi Erdélyi Béla lelkiismeretét felesége halálán kívül egy másik szerencsétlen asszony titokzatos halála is nyomja. Hillig Róbert könyvkiadó azt a váddal illeti dr. Hauser Ernőt, hogy az ő felesége halálában része van Dr. Hauser Ernő viszonyt folytatott Hillignével. 1921-ben a szerelmesek együtt megjelentek egy bécsi ügyvéd irodájában ahol Hilligné végrendeletet írt, amelyben yachtját Hauserra hagyományozza. 1921. március 21-ikén Hilligné távozik otthonról és soha többé nem tért vissza. 1921. április elején Hauser egy barátjánál egy társas-összejövetel alkalmával asztaltáncoltást produkál és a szellem kikopogja, hogy Hilligné halott. És tényleg apr

Szenzációs újdonságok!

Husvétii illatszerekben és öntözőkben

ROZSA M.

Royal drogeria és illatszertár
CLOJ, FÖTÉR No. 26.

14 napos

husvétii olesó mosóárúvásár

HELLER & MOLNÁR

divatnagyruházában Cluj (Kolozsvár) C. Reg. Ferdinand 15.

Leszállított árak!

Uj, divatos minták!

Fehér sifon-batizs, 70 cm. széles	lei 29.—
Szines fehéremü batizsok, minden színben	lei 32.—
Egyszínű francia mosókreppek	lei 33.—
Mintás szintartó ruhabatizsok	lei 37.—
Szintartó mosó-delének, uj minták	lei 48.—
Bordürüjdonságok mosó-delénekben	lei 48.—
Egyszínű zsejrek, férfi ingekre	lei 49.—
Duplaszéles, divatkockás mosószövetek	lei 85.—

Öriási választék

kabát- és ruha-szövetekben.

Tiszta gyapju 140 cm. széles sport-kabát-szövet lei 275.—
Ripsz ruhaszövet-újdonságunk minden színben lei 280.—

Vidékre utánvétellel szállítunk!

Egy utas szörnyethalt, egy megőrült a többiek súlyosan megsebesültek a klsjenői borzalmas autókatasztrófában

(Oradea-Nagyvárad, április 3. Az Uj Kelet tud.) Vasárnap reggel Fekete László klsjenői főjegyző, Acsai István kéményseprőmester, Ovári József lakatosmester és Daul Illés segédjegyző társaságában Roskás Sándor földbirtokos hatülékes Steyer-autóján Aradra utazott, hogy ott Zlati Jenő tűzoltóparancsnokkal tárgyaljon a klsjenői önkéntes tűzoltó egyesület ügyében. A megbeszélés egyik aradi állomásnál történt. A társaság a fehér aszfaltnál meglehetősen mennyiségű italt fogyasztott el. Amikor a társaság visszafelé tartott Klsjenőre, Arad határát elhagyva, Fekete főjegyző a soffőr mellé ült és parancsot adott neki, hogy az autót a lehető legnagyobb sebességre stopolja le, mert fogadtak, hogy hány perccel értek el Klsjenőre. Fekete és a kisebb ittas társaság tagjai órájukat kezükben tartva számították a perceket, miközben az autó egyre fokozottabb sebességgel haladt Klsjenő felé. Az utó sebessége majdnem 100 kilométert ért el, amikor Nadad község határába értek. Itt a maximális sebességgel haladó autó defektet kapott, a kormánykerék egy rugója eltört és az autó nekirohant egy utaszi fának. Az összeütközés borzalmas volt. Az utasok részben az autó alá, részben pedig az árokba kerültek. Pár percig halálos csönd állott be.

Elsőnek Daul Illés segédjegyző tért magához, majd Ovári József és Acsai István, aki belső sérülést szenvedett. Fekete az autó alá került és szörnyethalt. Amikor Acsai meglátta halott barátját, nevetőgörcsöt kapott és amint később az orvos megállapította, megőrült. A soffőrt 15 méterre az autó orcsától találták meg. Az összeütközés következtében gerincéről szenvedett. A borzalmas autókatasztrófa áldozatát és sebesültjét dr. Angel aradi polgármester vette fel autójára. A sebesülteket beszállították az aradmegyei kórházba, ahol dr. Muszka kórházi orvos részesítette első segélyben. Fekete László holttestét pedig Klsjenőre szállította. Acsai belső sérülése súlyos, állandóan nevet és értelmetlen szavakkal állandóan parancsokat osztogat. Fekete László halála nagy részvétet keltett Klsjenő lakosai között, mert a jegyzőt mindenki szerette és becsülte. Különös, hogy a halálautót már másfél évvel ezelőtt érte szerencsétlenség. Onca Vazul akkori aradi prefektus és dr. Miklóssy Emil Temesvár felé tartott, mikor az autó nekiszaladt egy kilométert jelző oszlopnak. Azonban az utasoknak akkor szerencsés véletlen folytán nem történt semmi bajuk.

Nagyvárad tanácsa hevesen tiltakozik a tanács feloszlatásának terve ellen

Gombos Ulpiu Traian képviselő interpellációjában azzal vádolta meg a tanácsot, hogy csupa kommunistából áll.

(Oradea-Nagyvárad, április 3. Az Uj Kelet tud.) A városi tanács keddi délutáni ülésén meglehetősen izgalom előzte meg a tanácskozást. Már az ülés előtt beszéltek a képviselők arról, hogy a közgyűlésen szóvá fogják tenni Gombos Ulpiu Traian biharmegyei képviselő felszólalását, aki a kamara legutóbbi ülésén arra kérte a belügyminisztert, osszlassa fel a nagyváradai városi tanácsot, mert abban elsősorban kommunisták ülnek, akik közül többen le vannak tartóztatva államellenes agitáció miatt. A városi tanács keddi délutáni ülésén napirend előtt dr. Lázár Aurél szólalt fel, aki elmondta, hogy a kamarában elhangzott felszólalás mélyebb motívumait nem akarja ugyan diskusszió tárgyává tenni, azonban nem tűrheti a közgyűlés, hogy kommunistáknak nevezze a városi tanácsot és kérje feloszlatását akkor, amikor ez az ügy nincs is végérvényesen megvizsgálva és az eljárás folyamatban van. Kérte a közgyűlést, hogy ezt a javaslatot helyegezzék meg és kérte a polgármestert is, hogy erre vonatkozólag adjon érdemleges felvilágosítást a tanácsnak.

dőt és addig teljesen nyugodt lehet a város közönsége, valamint a közgyűlés.

Botrányt rendeztek a perpignani székesegyházban az Action Française hívei

Páris, április 3. A perpignani székesegyházban a vasárnapi istentisztelet alkalmából kínos incidens játszódott le Perpignan érseke, Dubois párizsi bíboros legutóbbi rendelkezését ismertetve prédikációjában, amelyben Dubois az Action Française hível ellen fogantatosítandó egyházi intézkedéseket közzölte az egyházmegyei vezetőkkel. Az Action Française táborából közel száz-an jelentek meg a misén s prédikáció közben elkezdtek zajongani, különböző szidalmakkal illetve az érseket. A hívők végre is kiverték a tüntetőket a templomból, a székesegyház előtárazóban ismét megismétlődtek a tüntetések, midőn az érsek elfogyta a tem-plon-ot. Az Action Française zajongó embereit végül is a rendőrök oszlatták szét.

A csödbekерült Közgazdasági Bank védői kérik dr. Pop Alexandru leltározó közjegyző megbízásának visszavonását

(Cluj-Kolozsvár, április 3. Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank leltározatott igazgatóinak tegnapi megtartott vádta-nási tárgyalásán a védelem képviselői tiltakoztak az ellen, hogy a leltározó közjegyző, dr. Pop Alexandru hatáskörét tullepve, a legszenvédélyesebb vizsgálóbírói módszert alkalmazza a leltározás folyamán.

valóságos vádirattá módosítja a leltárt. Végül kérik, hogy keressük teljesítése esetén a csödbiztos nevezzen ki leltározónak egy végrehajtót, mert így a költségek sem szaporodnak úgy fel, hogy azáltal a csödtömeg mértéken felül legyen megterhelve.

Ma délelőtt a csödbé került bank védői panaszt nyújtottak be dr. Crucin csödbiztoshoz, amelyben kérték dr. Pop Alexandru leltározó közjegyző megbízásának visszavonását. A panasztelölő ügyvédek kérdésükben kifejtették, hogy egy csödbé került bank aktiváinak és passzíváinak leltározásával megbízott egyén semmilyen körülmények között nem gyűjthet büntügyi adatokat a csödbbejutott bank igazgatói ellen, mintahogy ezt Pop Alexandru teszi, aki legszenvédélyesebb vádlója lett a három letartóztatott bankigazgatónak. Panaszukban az ügyvédek hangsúlyozzák, hogy Pop közjegyző, aki a csöddel kapcsolatban elfoglalt, mert hitelezője a banknak, hatáskörét tullepve,

A védőügyvédek kérdésüknek utóiratában arra utalnak, hogy a csödbtörvény 114-ik paragrafusában értelmében a leltározásnál a védelem képviselői is jelen lehetnek, ezért kérik a csödbbiztos, hogy erre vonatkozólag is hozzon határozatot.

Ma délelőtt dr. Rea vezetőügyész felhívta a védelem, mint a vád képviselőit, hogy tegyenek javaslatot az általuk kívánt könyvszakértők személyére vonatkozólag. Ertesülésünk szerint dr. Calutiu csödtömegmondnok a maga részéről hat könyvszakértőt javasolt: dr. Esca Aurel, Osvada, Mandea, Joneacu, Enescu, Puscaru bankigazgatókat. Védelem állítólag Ghircioias bankigazgatót, az ügyészség a maga részéről valószínű, hogy Albont fogja könyvszakértőnek kinevezni.

Dr. Pop Alexandru leltározó közjegyző dr. Calutiu csödtömegmondnokkal karöltve vizsgálják meg a bank könyveit. Ezideig a folyószámla-könyveket nézték át és az általuk kétesnek talált beiktatásokról a vizsgálóbíró is értesítették.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánorsági zsidóság napilapja. Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc. Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A nélkülözö kolozsvári egyetemi hallgatók felszólalásai akciója mára új adattal gyarapodott. A zsidó menzának ugyanis ez év májusában lejárt az a szerződése, amelynek alapján eddigi helyiséget bérelte. A menza lap hírdetésük alapján kísérte meg, hogy megfelelő új helyiséget szerezzen. A lap hírdetésre jelentkezett valaki, aki azonban nem kívánt a felajánlott helyiséget semmiféle elenszolgáltatás, Hirsch Adolf kolozsvári nagykereskedő, Szép-ucca 1. szám alatti házában ingyen helyiséget adott a menzának. A menza vezetősége halás köszönettel vette tudomásul a nagylelkű ajánlatot.

A mai napon dr. Singer Jakab temesvári főbíró 520 lejt juttatott el szerkesztőségünkhöz a következő sorok kíséretében:

Tekintetes Szerkesztőség! Mellékelt összeg a „Megdoh” olvasás alkalmával egybegyűlt „Machisz-hasákel” pénz, amelyet szíveskedjenek a nélkülözö zsidó egyetemi hallgatóknak juttatni. Nagyon örülnék ha példát követve a jövőben más hálközségek is az ezen címen befolyó pénzeket a diákok segélyezésére fordítanák.

Tisztelettel
dr. Singer Jakab
főbíró.

Singer Jakab dr. küldeménye mellett a mai napig Gredstein Honka, a Menza egykori tagja 430. Brassói Zsidó Nőegylet 1000 lejt küldtek be a Menza számára. Eddig összesen 78.264 lejt gyűlt össze.

Helyreigazítás. A szamosújvári Kereskedelmi Bank csödjével kapcsolatban tegnapi számunkban tévesen azt közöltük, hogy Bárány direktort a Hitelbank igazgatóját mint a csödbé került Kereskedelmi Bank igazgatóját idézték fel az ügyészségre. A téves közlés helyreigazítása érdekében készséggel közöljük, hogy az ügyészségre csupán a csödbé jutott Kereskedelmi Bank igazgatóit Semlyen Aurélt, Semlyen Hugót és Ajan N.-t idézték meg.

Rendőri tulbuzgóság. Az üzleti forgalom, hosszú stagnálás után, a husvéti ünnepek előtt valamelyest nekilendült és a kereskedők joggal hittek, hogy a hatóságok is öröndetesen veszik tudomásul, hiszen a kereskedők fizetőképessége jelentősen egyuttal a nagyobb és könnyebb adófizetési kötelezettségek teljesítését. Mégis azt kell tapasztalniuk hogy rendőri közegek nyilván tulbuzgóságból, éppen most ellenőrzik az üzleti záróra pontos betartását. Nagyon gyakran megtörténik, hogy este hét órakor, amikor az üzletben egy-két vendég van, akiket a kereskedő nem távolíthat el, de mindenesetre siettet, mert hiszen lehuza az üzlete rollóját. A rendőrök azonban minden ilyen esetről feljelentést csinálnak és a kereskedőt ezekben a napokban, amikor a szokottnál nagyobb az elfoglaltsága, elvonják üzletétől és a rendőrségre idézik, ami, tudjuk, órákat vesz igénybe. Nem akarjuk kétségbevonni a rendőri alkalmazottak jóhiszeműségét az eljárás körül, csak konstataljuk, hogy ezek azok az esetek, amire áll a latin közmondás, hogy a legnagyobb igazság olykor a legnagyobb igazságtalanság. Kérjük Mihai prefektus urat, utasítsa közegeit arra, hogy a záróra ellenőrzésénél szójának a kereskedőknek is és ne meglepetésszerűen citálják fel őket a rendőrségre azokban az órákban, amikor főképp az üzletben van dolguk.

Az Uj Kelet nagyváradai fiokkiadó-hivatala Str. Aurel Vlaicu 51. (Vámház utca) és Blum esernyőüzlet, Ezredévi-Enfektér 2. (Köröspart) sz. alatt található.

aki vegvész, mérget a cianid barátnőjétől, beszűnőtől, ane be. Richter tagadta. Haurnt mérge egy ünnetett hozzá, tegsége miatt rgezni. A legk azonban dr. y az egyetem itották, hogy Hauser Ernő ha

brü az életnek nt a huszonké. volt és azért gy operációt, tellemé. tette hessen magárg ént, egy kis onban sikerült. ita, hogy Haur-ny nappal azt oldog, mert az hogy teljesen hogy ismét őt is, hogy Csupa élet- v. aki nem tu- ves gyermeké- zni, hogy ön- a? Utólagosan hátták a köz- hogy az asz- zas életet, az tehát érthető, onban kiderült ó sem igaz.

egy második gyanusitják lelkiismeretét gy másik sze- zatos halála is önyvkidó az- Hauser Ernőt, ban része van vt folytatott szerelmeseik bécsi ügyvéd végrendeletét Hauserra ha- retus 21-ikén l és soha töb- április elein egy társas- asztaltáncolta m kikopogja, s tényleg ap

nságok! zerek- ökben

M. ilatszertár . 26.

Teléfono 13-09

Téli fűtésre

1000 kgr. vágott bükkfa-göcsöt 750 lejért házhoz szállít

FISCHER

Str. Enescu (v. Gyufagyár-u.) 13

Tavaszi ruhákat olcsón fest, tisztít CZINK, Cluj

Palesztinában a magánvállalkozásnak domináló szerepe van

Palesztina lassankint felocsodik az elmúlt esztendő gazdasági krízisének csapásai alól. Ez a válság, amelyet némely Palesztinában érdekelt körök valóságos katasztrófának éreztek, melyreható erkölcsi és politikai reakciót keltett. Körülbelül ugyanazt, amit más államokban felelt észlelni a háborút követő évek megrendülési során.

Palesztinában nem arról volt szó, hogy a káoszól már meglevő értékek megmentessenek, hogy a megrendült épület megszilárdíttassék, hanem hogy *semmitől új értékek alkottassanak*, hogy egy ugynevezett új zsidó államlényeg rendszeresen fölépíttessék s pedig olyan eszközökkel, amelyek előteremtése körül szinte kizárólag propagandisztikus módszerekkel kell dologozni. Ez a propaganda a krízis nyomán ellanyhult, de a válság elmúlásával a dolgok természetesen szerint újra föl kell lendülnie.

Főtényezője a krízis enyhülésének egy új, erőteljes és rendszeres bevándorlás. Ennek pedig az előjelei máris mutatkoznak. Haifát nagyjelentőségű kikötővé fogják kiépíteni, a Holttenger ásványkincsei a közeljövőben kiaknázásra kerülnek, a Jordán vize mellett hidroelektromos erőtelepeket létesítenek. Mossulból Haifába csatornákat raknak le. Mindez nagy optimizmusra jogosít. De hátra van a *lokális válság* legyőzése, vagyis a mandátárius hatalom közigazgatási tényezőinek sok esetben cionista-ellenes magatartása, ami igen gyakran ellentétben áll Anglia Palesztina-politikájával is. Ennek a magatartásnak a jellemzésére föl-említjük a „Foreign Office” (Külgügyi Hivatal) egyik legutóbbi intézkedését. Hyamson, az anticionizmusáról ismert bevándorlási biztos megtagadta számos oroszországi politikai menekültnek Palesztina területére való belépését. A cionista világszervezet intervenciójára erre a Külgügyi Hivatal dezavualta a vezető angol államtisztviselőt, vagyis saját emberét és az emigránsokat mind egy szálra beengedte.

A krízis enyhítéséhez hozzájárult a Szyriával megkötendő kereskedelmi szerződés felfüggesztése. A tervezett szerződés ugyanis nagy vámokat rótt ki a Szyriába exportálandó cikkekre, ami egyet jelentett volna ennek a fontos piacnak a palesztinai ipar számára való elvesztésével. A kormány már is megkezdte több középületnek az építkezését, közutakat is építenek, ami a munkanélküliség nagyszabású csökkentését vonta maga után. Ezáltal — nem úgy mint azelőtt — zsidó munkások is kaptak nagy számban alkalmazást. Augusztusban 8400 volt a munkanélküliek száma, ez októberben leaadt 5300-ra. Ma 4500 munkanélkülije van az országnak, vagyis a munkanélküliek száma a felére ment vissza. Nem szabad figyelmen kívül hagyni azt az érdekes körülményt, hogy Tel Aviv városa, amely a munkanélküliek 60—75 százalékát adja, azelőtt ugyiszólván a saját ujjáépítéséből élt. Itt ebben a városban 37 százaléka a lakosságának építőmunkás, és főleg itt érezhető a munkanélküliség. A háromezer építőmunkás kétharmada pedig azért áll munka nélkül, mert a bevándorlás megakadt. Ha akár kisebb létező bevándorlók jönnének, ha az építkezések ezeknek a pénzzel továbbra is folytatódna, akkor a munkanélküliség lassanként eltűnne. Ez a különös összefüggés élelken illusztrálja, hogy Palesztinában minden szervesen összefügg az ujjáépítéssel. Ha az építés megakad, ha ezen a téren szélcsend áll be, akkor a már meglevő gazdasági javak is veszélyben vannak. Azonban a munkanélküliek számának csökkentésével a krízisnek csak egyik tünete szűnik meg. Mert azzal, hogy a munkásoknak ideiglenes, ugynevezett szükség-foglalkozást adnak, a probléma még véglegesen nem oldódott meg. A megoldást csak akkor lehet véglegesnek mondani, ha a munkásoknak egy részét le lehet telepíteni és pedig új kolonizálás révén.

Legkedvezőbb a helyzet az ipar terén. Ez mindenekelőtt azokra a vámkönynyebbségekre vezethető vissza, amelyek

lehetővé teszik az országban termelt árucikkek olcsó kivitelét. Azonfelül hozzájárult az ipari fellendüléshez, hogy az eddigi 12 százalékos beviteli vámot nem úgy, mint azelőtt, kizárólag minden nyerstermékre alkalmazták. A fontosabb nyerstermékek, amelyekre a textil, a bőr és a vegyi iparnak van szüksége, továbbá mezőgazdasági és ipari gépek ma már vámentesen hozhatók be. Nagy könnyebbé az iparnak továbbá az is,

hogy a kisipar utóbb bővebben kapott kölcsönöket.

Összefoglalva meg lehet állapítani, hogy Palesztinában ma egy jól megalapozott és erőteljesen nekilendült ipar fejlődik. Ha tekintetbe vesszük, hogy Palesztina ipara eddig semmiféle segítséget nem kapott a cionista világszervezettől, akkor meg kell állapítanunk, hogy Palesztina jövője szempontjából a magán-

vállalkozásnak domináló szerepe van. Ami a mezőgazdaság konszolidálását illeti, körülbelül négyszázezer fent, sterlingre van szükség, hogy a cionista kolóniákat felszereljék és föllendítsék.

A krízis során alapos revízió alá kellett venni az elhibázott ujjáépítési metódusokat és azt a gyakori rendszernélküliséget, amelynek sok része van a krízis földkezésében.

A kormány be akarja tiltani a gyulafehérvári kongresszust

Tatarescu közölni fogja Maniuvval, hogy csak bizonyos kötelezettségek vállalása esetén engedélyezik a kongresszus megtartását. A nemzeti parasztpárt tovább folytatja előkészületeit

Jorga örültségnek és bűnnek nevezi a gyulafehérvári kongresszust

(Cluj-Kolozsvár, április 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Több bukaresti lap teljesen jól informált körökből nyert értesülések alapján azt írja, hogy tegnap *Bra-tianu* Vintila elnöklétével miniszteri értekezlet volt, amelyen *Stelian Popescu, Lupu, Anghelescu* tabornok, *Lapedatu, Duca, Franasovici* és *Tatarescu* vettek részt. Az értekezleten a gyulafehérvári kongresszusról tárgyaltak. A miniszterek közül többen azt az álláspontot képviselték, hogy a gyűlést tiltsák be, amennyiben a nemzeti parasztpárt megtagadja a program pontos közlését és amennyiben nem ad garanciát arra vonatkozólag, hogy a napirendtől semmi-lyen sem tér el. A minisztertanács végleges határozatot csak azután hoz, miután a régenstanácsnak referálnak azokról a hírekről, amelyek a kongresszusra vonatkozólag elterjedtek.

A „Curentul” szerint az esetleges betiltás nem lepi meg túlságosan a nemzeti parasztpárti köröket *Maniu* Gyula, aki pár napig Kolozsvárt tartózkodott,

ma Bukarestbe érkezett és délelőtt 11 órára összehívta a párt vezérő bizottságát, hogy megbeszélje a gyűlés engedélyezéséhez szükséges lépéseket, betiltás esetén pedig a további teendőket. A párt a jövő vasárnap manifesztumot bocsát ki a gyulafehérvári kongresszussal kapcsolatban.

A nemzeti parasztpárt folytatja előkészületeit

Az esti lapok jelentése szerint a kormány valóban be akarja tiltani a gyulafehérvári gyűlést. *Tatarescu* meglátogatta *Maniu* és közölni fogja a kormány ama elhatározását, hogy a pártnak bizonyos kötelezettséget kell vállalnia a gyűlés programjára vonatkozólag és minden kapcsolatot kerülnie kell az alkotmányos rend és közrend problémájával. A kormány csak ebben az esetben engedélyezi a kongresszust. Az „Adevărul” erre vonatkozólag közli az ellenzék véleményét, mely szerint a kormány egyelőre nem hozhat semmiféle döntést,

mert a gyűlés megtartását nem is közölték még. A törvény szerint erre nem is kötelesek, legfeljebb 24 órával annak megtartása előtt. Addig a párt nyugodtan megteszi a maga előkészületeit.

Jorga feltűnő kirohanása Gyulafehérvár ellen

A „Viitorul” közli, hogy *Jorga* tegnap fontos nyilatkozatot tett a kamara folyosóin az újságírók és több képviselő előtt. A professor szerint Gyulafehérvár nemesek hiba, hanem valóságos bűn. Az a nézete, hogy az összes pártok között szerződést kellett volna kötni, hogy 20 évig senki sem indít pártpolitikai harcot a csatolt területeken, mert ezek megmérgezik a belső atmoszférát és veszélyeztetik az ország érdekeit a külföld előtt. *Jorga* hazzátette, nem engedhető meg ma, hogy Erdélyben a román parasztpolitikai labdává váljon a magyarok és szászok öröme. Ami az ő személyét illeti, még csak feltönni sem tudja a gyulafehérvári örültséget.

Vagyonuk 91 százalékát veszítették el a békebeli rentierek Romániában

Egy 1913. évi 2 milliós vagyon ma még 30 ezer arany lejt sem ér

Érdekes cikket közöl a bukaresti „Argus” mai száma dr. *Georges G. Carafil* törvényelőkészítő-bizottsági tag tollából. A cikk azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy 1913 és 1928 között mennyivel lett szegényebb Romániában egy ember. A cikkíró egy olyan földbirtokost vesz példának, akinek 1913-ban 2 millió lejt értékű vagyona volt, még pedig egymilliója föld birtokban és egymilliója ingóvagyonban.

Átlag egy hektár föld értéke 850 lejt volt a regátban a háború előtt és így az egymillió lejt kerekben 1200 hektár földet képviselt. A háború utáni agrárreform alkalmával az 1913-beli földbirtokosnak már csak 295 hektár földje maradt a törvényes kvóta szerint. Ez a birtok 1924 elején hektáronként 30 ezer papirlejt, vagyis összesen 8 millió 850 ezer papirlejt ért meg. A kisajátított területért az állam 100 lejt névértékű kötvényekben 2 millió 81500 lejt adott, amelynek reális értéke azonban csak 1 millió 40750 lejt, mert a kötvények forgalmi árfolyama 50 százalékkal alatta volt a névértéknek. A földbirtokosnak tehát 1924-ben 9 millió 890750 papirlejtnyi vagyona volt, amely az akkori index szerint 282850 aranylejtnek vagyis az 1913-ban investált tőke 28 százaléka felelt meg. Megemlítendő, hogy ez a kalkuláció a legkedvezőbb hipotézisen alapszik, mert 1924-ben érte el a földbirtok a háború utáni értékemelkedés maximumát, viszont a lejt 1924 januári árfolyama, amelyet aranyra konvertál a cikkíró, 1:35 volt zürichi paritásában, vagyis egy svájci frank akkor 35 lejt ért. Ha tehát figyelembe vesszük, hogy a lejt kurzusa később lényegesen le-

romlott, akkor a békebeli 1 milliós vagyon 1924-ben már csak 200 ezer aranylejt ért meg. Az 1924 évi aranylejt azonban maga is 35 százalékkal kisebb vásárlóerejű volt, mint a háborúelőtti, úgy hogy az 1913-beli 1 millióból 1924-ben tulajdonképpen mindössze 183.852 aranylejt lényeges vagyon maradt.

Négy évvel később, 1928 januárjában a kisajátítási kötvények és a lejt árfolyamának emelkedése folytán, valamint a földárak nagyobbarányu esése miatt, a békebeli földbirtokos vagyona már csak 22.189 aranylejt, vagyis 1913 évinek 22 százaléka. Ha azonban itt is figyelembe vesszük az arany vásárlóerejének esékénését, a lényeges vagyon 151.088 aranylejt, vagyis az eredeti tőke 15 százaléka. Tizenöt év alatt tehát ingatlan vagyonának 80 százalékát veszítette el a békebeli földbirtokos.

Az ingóvagyonnál szenvedett veszteségek kiszámítására *Carafil* dr. az 1913 évi egymilliót csupa olyan értékpapirban veszi fel, amelyeknél legkisebb volt az elértéktelenség veszélye. Ez a vagyon 1924-ben 2 millió 203.723 papirlejt, illetőleg 82.989 aranylejt képviselt. Ha tehát az ingó vagyon 1913-ban 100-as indexen mozogott, 1924-ben az index 220 papirlejt volt, vagyis az aranyérték 8,3 százaléka. Itt is azonban figyelembe kell venni az 1913 és 1924 évi arany vásárlóereje közötti különbséget, amely 35 százalékot tesz ki és így 1924-ben a békebeli millió összesen 53942 lejt ért meg. Nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a körülményt sem, hogy 1924 januárjában a részvényeket magas árfolyamon jegyezték

és a lejt is jól állott, később azonban a vagyon aranyértéke 50 százaléknál többel is kisebb lett. A helyzet tovább még rosszabbra fordult és 1924 januárjában az 1913 évi egymillió 1 millió 367074 papirlejt, vagyis 43631 aranylejt (4,3 százalékoltt ért meg, a 35 százalékos belső értékesítés leszámlálásával pedig csak 29669 aranylejt. A békebeli milliósnak tehát 2,9 százalékra zsugorodott egykori vagyona.

A fentiek szerint tehát az 1913 évi 2 millió lejt 1924-ben ténylegesen csak 237795 aranylejt ér meg, vagyis 11,9 százalékoltt, míg 1928-ban ez a vagyon 180757 aranylejt, vagyis 9 százalékra zsugorodott össze. A háború előtti utolsó év óta tehát a gondtalan életre számító rentier vagyonának 91 százalékát veszítette el.

Az igentisztelt közönség szives tudomására adjuk, hogy a New-York éttermünk vezetését átadtuk **CHRESTEL FRIGYES** urnak. Az éttermet sörcsarnokkal bővítettük ki ugyanssak **Chrestel Frigyes** igazgató vezetésével.

A New-York bérlői

Hirdessen az Uj Keletben

ritis ötö
Hillignét
varjak
mozás
minden
együtt
és alap
gyilkos

Bul
Szé

A Gre

A nap
azok a
Nemzet
Indus
Érdekes
kattan
érzi
törekvé
kapott,
miszere
ipara, a
ipar stb
ipar ron
íteltám
telinté
staisztik
teszik s
tényeke
ri hiteli
Ismer
a részé
s külön
tatására
sünk a
hadgat
mégis e
múlta

A Ne
vénnyel
hogy az
ponti fo
jában m
zeti jelle
a román
az egész
ipar hi
pedig ki
külön
1925-ben
ipar hel
nyozták
értői, st
tek az o
igy juto
hogy 50
kisiparn
drukt, h
miztikm
beri bu
éppen a
rek egy
mindene
módszer
tejt gon
lek szét
pen a k
sági ere
a minim
gazdaság
helyeken
mi bank
megfelel
kaptak a
kok adta
és jónak

00000

rilis ötödikén a hegyekben megtalálták Hillignét összetört tagokkal, testéből a varjak lakmároztak. A csendőri nyomozás megállapította, hogy Hilligné minden valószínűség szerint egy ural egyült tett kirándulást a hegyekben és alapos a gyanu, hogy Hillignét meggyilkolták.

A vizsgálat és a nyomozás Hilligné estére is ki fog terjedni. A bécsi bíróság, amely tagadhatatlan jóindulattal kezelte dr. Hauser Ernő ügyét, át kell hogy adja az aktákat a gráci törvényszéknek, amelyre nem fognak hatni a politikai befolyások. Tény hogy Hauser

ügyét az osztrák igazságszolgáltatás nagy skandalumának kell elkönyvelni, amelynek reparálása csak úgy sikerül, ha dr. Hauser Ernő mihelyt értesül a gráci bíróság delegálásáról, azonnal hajóra száll és Japánból Grácba utazik. Avagy talán jól érzi magát Japánban?

tak s a körök nagysága mutatja a kölcsönök összegének magasságát. Bukarest, mint a fenti számadatokból is következik, óriási kört kapott, nagy körök kerítik be Arad, Sibiu, Cluj, Brasov, Cernauti és Jasi városait is, egész kis körök láthatók alig ismert kis városok körül, mint Teaca, Poiana, Ismail, azonban már Nagybánya, Zilah és a Székelyföld városai: Udvarhely, Csik szereda, Ditró, Gyrgyószentmiklós csak fehér foltok.

Amíg a Banca Nationala néhány hete nagy feltűnést keltő kérdőíveken akarta összegyűjteni a hitelek, illetve adósok nemzetiségi statisztikáját, addig az Ipari Hitelintézet jelentése feltűnő módon hallgat erről a kérdéstről. A grafikon azonban megmutatja, hogy ott, ahol a magyarság kompakt tömegekben él, a Székelyföldön, hiányzik az ipari hitel, a zsidóságról ez viszont azért nem állapítható meg, mert szétosztottan él a városokban. Mégis azt merjük állítani, hogy az olcsó ipari kölcsönt élvező 2756 kisiparos közt aligha van egy is zsidó. A Nemzeti Ipari Hitelintézet írásban utasította a közvetítő bankokat hogy ipari kölcsönt csak román származású kisiparos kaphat. Fajdalmas tény, hogy egy az összes adófizetők pénzén alapított és fenntartott intézet, — mert jelentékeny állami támogatás tette lehetővé az Ipari Hitelintézet keletkezését és működését — különbséget tesz a hitelre szoruló állampolgárok között nemzetiségi szempontból. Nemrég azt vetették szemünkre, hogy csak 80%-os állampolgárok vagyunk. De a Creditul Industrial szerint aligha vagyunk egyszázalékosak is.

A Nemzeti Ipari Hitelintézettől nemzeti iparpolitikát vár az ország. S e helyett a kisebbségeket háttérbe szorító, nemzetiségi politikát folytat. Az ország érdekét azonban sokkal inkább szolgálja a népi erők egyesítése, mint azok megbontása és különválasztása. (p. p.)

Bukarest nagy körrel, Kolozsvár kis körrel, Székelyudvarhely fehér folttal szerepel az Ipari Hitelintézet grafikonjában

A Creditul Industrial grafikonja a legjobb nemzetiségi statisztika. A kisiparosok öt százaléka kapott ipari hitelt, de kisebbségek alig vannak közöttük

A napokban kerültek nyilvánosságra azok a füzetek, melyekben a bukaresti Nemzeti Ipari Hitelintézet, a Creditul Industrial, ismerteti eddigi működését. Érdekes tartalmuk és kiállításuk szokatlan gazdagsága, az olvasó megérinti rajtuk a reprezentatív jellegre törekvést. Minden iparág külön füzetet kapott, a fém, fa és vegyi ipar, az élelmiszerek, textil és petroléumtermékek ipara, a bőripar, a kerámika, nyomdaipar stb. s külön füzet számol be a kisipar romániai viszonyairól, s arról a hiteltámogatásról, melyet az Ipari Hitelintézet a kisiparnak nyújtott. A sok statisztikai anyagot színes grafikonok teszik szemléltethetővé de egyben olvástényeket is elárulnak, melyeket az Ipari Hitelintézet aligha kívánt kiemelni.

Ismeressük előbb a jelentésnek azt a részét, melyet a közgazdasági élet s különösen az ipari tényezők tájékoztatására szántak, hogy azután rátérhesünk azokra a tényekre, melyekről hallgat a beszámoló, de amelyeket mégis említenek a számok és megmutatnak a grafikonok.

Hogyan működik az Ipari Hitelintézet

A Nemzeti Ipari Hitelintézetet törvénnyel alapították 1923-ban azért, hogy az ipar hitelszükségletét egy központi forrásból fedezhessék, 1924. januárjában meg is kezdte működését. Nemzeti jellegű az adja, hogy kötelessége a román ipart minden tekintetben s az egész országban támogatni. A kisipar hitelszükségletének kielégítésére pedig külön osztályt állított fel, e célra külön tartaléktőkével s ez a szekció 1925-ben indult meg. Először is a kisipar helyzetét vizsgálták és tanulmányozták a Hitelintézet kiküldött szakértői, statisztikai felvételeket készítettek az ország minden megyéjében, s így jutottak arra a megállapításra, hogy 500 millió az az összeg, melyre a kisiparnak szüksége van. (Később kiderült, hogy ez a becslés igen optimistikusan történt. Az 1926. novemberi bukaresti iparos-kongresszuson éppen a kétszeresét számították ki, kerék egy milliárd lejt.) A kezdet így mindenesetre egészen tudományos módszerekkel indult. Azután arról kellett gondoskodni, hogy a kisipari hitelek szétosztásánál figyelembevételre épjen a kisiparos-osztály gyenge gazdasági erejét — a Hitelintézet kockázata a minimális legyen. Ezért az egyes gazdasági centrumokban, megyeszékhelyeken, nagyobb városokban bizalmi bankokat választottak ki, melyek megfelelő visszlezámitolást hitelt kaptak a Hitelintézettől, s ezek a bankok adták ki azután az általuk ismert és jónak tartott iparosoknak az olcsó

12 százalékos ipari kölcsönt. A kisipar így ugyanazon százalékkal jutott kölcsönhöz, mint a nagyipar, viszont a Hitelintézet kockázatát közbelső bankok vállalták, melyek ezért a 12 százalékból 5 százalékos maguknak tarthattak meg.

Kilencvenegymillió 500 millióból

Ily módon 1925. végéig 10 millió lej kisipari kölcsönt osztottak szét, 1926. végéig 65 milliót, 1927. végéig pedig 91 milliót, melyből 49 és félmillió jutott a régi királyságnak, 37.000.000 lej Erdélynek, míg Bukovinának 3.700.000, Besarabiának 300.000 lej jutott. Az ország 71 megyéjéből csak 58 kapott, 13 megye iparossága a jelentés szerint azért nem részesülhetett olcsó hitelben mert sem megfelelő hitelképes közvetítő bankok nem akadtak e megyékben sem a kisiparosoknak semmiféle olyan szervezete, mely a hitelekkel kellő garancia mellett tudta volna szétosztani. A megyék élén természetesen Ilfov megye áll Bukaresttel, mely 14 és félmillió lej hitelt kapott.

Ezek a számok mindenesetre azt illusztrálják, hogy 3 évi működése alatt az Ipari Hitelintézet jelentékeny módon javított a kisipar hitelviszonyain, s hogy az egyedüli intézet volt az egész országban, mely ezen a téren eredményes aktivitást fejtett ki. Az is nyilvánvaló azonban, hogy messze van még mindig a hitelgénylések teljes kielégítésétől, ha akárcsak a Hitelintézet által megállapított 500 milliót tekintjük a hitelszükséglet kifejezésének.

A kisiparosoknak csak 5 százaléka kapott kölcsönt

Sokkal vigasztalanabb a helyzet, ha az olcsó kölcsönben részesült iparosok számát vesszük figyelembe. A 91 millió hitelt 2756 kisiparos közt osztották szét. A Munkügyi Minisztérium 1921-es statisztikája — elég hiányos statisztika, mint bebizonyosodott — az országban 60.000 kisiparost tartott nyilván. Így is tehát alig 5 százaléka a kisiparosoknak jutott olcsó kölcsönhöz, a valóságban azonban még kisebb az arány, s ez akkor fog kitűnni, ha a Munkügyi Minisztérium új és pontosabb statisztikai felvételt készít. Az iparosok közül a legtöbb hitelt végösszegben a cipészek kapták, azután sorrendben az asztalosok, lakatosok, kismolnások, szabók kovácsok szücsök mészárosok, kőművesek. Ha az 1926-os iparoskongresszus által megállapított egy milliárdot tekintjük a kisipar országos hitelszükségletének, akkor látjuk, hogy az Ipari Hitelintézet működésének eléggé az elején van, mert az általa folyósított hitelek alig tizedrészét teszik az országos szükségletnek.

Azzal a helyzettel szemben azonban, mely a Hitelintézet működése előtt, tehát alig 3 évvel ezelőtt is uralkodott még, tagadhatatlan a javulás, s ezért nagyjelentőségű az az akció, melyet a Hitelintézet a kisipari hitelnújtás terén kifejt. Pénzügyi ereje azonban az általános gazdasági viszonyoktól függ s ezért nem kell pesszimistának sem lenni, hogy igen távolesőnek tudjuk azt az időpontot, mikor a hitelgényeknek csak a fele is kielégítésre kerülhet.

Nagy körök, kis körök és fehér foltok

Mint említettük, a Creditul Industrial jelentése a szám adatokkal kifejezett s fent ismertetett tényeket igen érdekes rajzokkal, grafikonokkal is szemléltethetővé tette. Ilyen ábrák mutatják országgrészenként a szétosztott kisipari kölcsönök nagyságát, külön mind a három évben, a hitelek igénybevételének változását havonta s végül Románia térképén kék színű körök jelzik azokat a városokat, melyek ipari kölcsönt kap

Felmentették a rokkant ember feleségét, aki karóval halálra sújtotta a tolakodó udvarlót

(Cluj-Kolozsvár, április 3. Az Uj Kelet tud.) Meghaló jelenetekben gazdag tárgyalás zajlott le ma délután a kolozsvári törvényszék első szekciójában. A vádlott Broscu Veronika borsai asszony a vádhat szerint 1926. októberében egy ruddal úgy fejbcsújtotta Suciu János nevű szomszédját, hogy ez egy hónapra rá a kolozsvári kórházban meghalt.

A mai fő tárgyalást Andrei törvényszéki elnök vezette le. A vádlott előadja, hogy öt kicsiny gyermek anyja és a férje Broscu György egy a csatatéren elszenvedett sebesülés következtében annyira megrokkant, hogy teljesen munkaképtelenné vált.

— És maga tartotta el mindannyiukat — kérdi az elnök.

— En, elnök ur, két kezem munkájából. Bár nyomorogtunk, de nagynehezen mégis megéltünk. Férjem valamikor szép szál erős ember volt, de az ágyugolyó, ami a gerincét furta keresztül, annyira megnyomorította, hogy most már csak egy emberi roncs. Nézze meg elnök ur — és könnyelábadt szemekkel férjére mutat — aki kétrét görnyedt háttal valóban szánalmas képet nyújt.

— A vád szerint halált okozó súlyos testisértést követett el, amelyet a törvény súlyosan büntet — mondotta az elnök. — Mivel védekezik?

— Elnök ur, Isten a tanum, hogy ártatlan vagyok. Suciu János különböző szerelmi ajánlatokat tett nekem... de elnök ur, folytatta zokogva, — nem is tudom elmondani arról a halott emberrel, hogy ruket követett el ellenem.

Miután az elnök a vizsgálóbíró előtt tett vallomására hivatkozva, tovább faggatta, Broscu Veronika elmondotta, hogy

ő már csak férje iránti szánalomból is megőrizte a legegységnyomor közepette hitvesi tisztességét, pedig Suciu János, aki a faluban a legdélsegebb és egyúttal a leggazdagabb ember volt még azt is felajánlotta, hogy szerencsétlen férjének és egész családjának eltartásáról gondoskodik.

— De én inkább a koldusbotot választottam — mondotta — mégsem lettem becsutlen. Elég keserves volt, szegény férjem élete, nem akartam még jobban elkeseríteni.

Az udvarló megveri a nyomorék férjét

A vádlott ezután elmondotta, hogy Suciu Joan, amikor látta, hogy kisérlettel hiábavaló, bosszút forralt ellene és családjá ellen. Kisebb-nagyobb kellemetlenséget okozott neki, elhíresztelte a faluban, hogy kétes tisztességű, majd egy nap feljelentést tett ellenük, melyben azt állította, hogy a telküket az övétől elválasztó kerítés nem felel meg a törvény által előírt szabályoknak, amennyiben nincs a telekkönyvben meghatározott előírás szerint elhelyezve. A szerencsétlenség napján Suciu János átjött Broscuék telkére, hol előbb megverte a nyomorék és pupos Broscu Györgyöt, akitől azt követelte, hogy a kerítést bontsa le és építtesse fel egy méterrel beljebb.

— Férjemet öklével is megütötte — mondotta a vádlott — és amikor a kiabálásra kifutottam az udvarra, éppen le akarta teperni a földre, erre én segítségére siettem. Suciu ekker nekem támadt, öklével megütött, majd a nála lévő bottal felém akart sújtani. En jogos önvédelemből felkaptam a bottal és ön-

Szépség, fiatalság titka
 az arcbőr helyes ápolása. — Ez eddig csakis kizárólagosan a világhírű „Mária szepő-crém”-mel érhető el. Szár az és zsíros krém, ára 35 lejt. Puder 20 és 35. Szappan 12 lejt. Mindenhol megrendelhető. 1.0 lejtől portmentes széküldés. Mindenütt kapható. Császár, Yórgyvári, T. Mures

kéntelenül feléje sujtottam. Ez az én bűnöm. De nem érzem magam csak abban bűnösnek, hogy a perpatvar annyira elkeserítette ferjem életét, hogy megbetegedett és majdnem belehalt, — fejezte be zokogva vallomását Borscoiné.

Ezután az elhunyt Suciu feleségét hallgatta ki a bíróság. Tanu vallomásaiban az özvegy elmondja, hogy férje nem lépett fel fenyegetőleg a vádlottal szemben, aki provokálás nélkül sujtott rá, mert régi haragosok voltak.

Broscoi Györgyöt szólítja fel ezután az elnök. Az irtozatosan megrokkant ember láttára a bíróság tagjai megrendülnek. A szerencsétlen ember annyira görnyedt, hogy nem is tud feltekinteni a bírákra. Csak egyik gyermekének segítségével tudja magát az elnöki pódium elé vonszolni.

— Bíró urak — kezdte meg tanuvallomását, — nyomorék vagyok s egyik lábam már a sírban van. Csak a tiszta igazat fogom elmondani.

A rokkant ember ezután ismertette a felesége és Suciu György közötti lejátszódott jelenetet, mindenben a vádlott vallomásait igazolta.

A tanúként kihallgatott Bochis Mária és Bochis Anna, akik látták a verekedés lefolyását, ugyanesak a vádlott vallomását igazolták.

Dr. Giurgiu János védő lélektanilag boncolgatja a vádlott nő multját.

— Ez az asszony — mondotta — aki az asszonyi hűség mártírja, mert akkor sem fogadta el a falu legdélcegebb és leggazdagabb férfiak ajánlatát, amikor férje a falu legnyomorultabb emberre volt és egyedül kellett eltartania egy nyomorék férjét, mint őt apró gyermekét, ez az asszony nem börtönt, hanem kitüntetést érdemel.

Kéri a vádlott felmentését. A törvényszék rövid tanácskozás után, jogos önvédelem címén, felmenti Broscoi Veronikát a halált okozó súlyos testisértés vádjától. Az ügyész felebbezett.

a lánynak. A lány valóban megjelent a rendőrségen és igazolta, hogy a letartóztatott betörő ugyanaz a Sebestyén, aki évekkal ezelőtt neki házassági ígéretet tett.

A rendőrségen azonnal jegyzőkönyvet vettek fel a két nő vallomásáról, amelyeket Lakatos György beismervő vallomása követett. Beismerte, hogy előbb Lakatos, majd Sebestyén, végül pedig Kocsenka név alatt különböző szélhámosá-

gokat és betöréseket követett el. Az aktákat, amelyekkel személyazonosságát igazolni igyekezett, ő maga hamisította és beismerte azt is, hogy román parasztnak öltözve végigjárta a szilágy-megyei román falvakat, ahol egy imaginárius templom felépítésére gyűjtött összegeket. Lakatos-Sebestyén-Kocsenka Györgyöt ma délben a kolozsvári ügyészségre szállították.

Ma délelőtt Bécsben is földrengés volt

Szmirnában és Olaszországban megismétlődött a földlökés

Bécs, április 3. Ma délelőtt Bécsben is heves földrengést észleltek, melyet tompa moraj követett. Az okozott kárról eddig nincs jelentés. Felső-Olaszországban szintén újabb földlökéseket észleltek. Szmirnában is megismétlődtek a földlökések, azonban semmi kárt nem okoztak. A földrengés a lakosság körében óriási pánikot idézett elő, attól tartottak, hogy Szmirna teljesen eltűnik a föld színéről. Kemál pasa az inségek támogatására 50 ezer dollárt utalt ki.

Rajtaütöttek egy előkelő rulettbankon, ahol 40 embert és a játéktérrel szomszédos szobában felravatalozott halottat találtak a detektívek

(Budapest, április 3. Az Uj Kelet tud.)

A főkapitányság politikai osztályára Szombaton délelőtt följelentés érkezett, hogy az Eszterházy uca 19. számú ház egyik második emeleti lakásában, melynek főbérletje Horváth József földbirtokos, titokzatos társaság politikai megbeszéléseket tart. A főkapitányság politikai osztályának vezetője, Hetényi főkapitány helyettes azonnal megbizta a politikai osztály egyik detektívcsoportját, hogy figyeljék meg a házat és amikor a társaság ismét összegyűl, hatoljanak be helyiségükbe és állítsák őket elő a főkapitányságon.

Szombaton még a délelőtti órákban kiment a második emeletre. Két detektív 19. számú házba, ahol megállapították, hogy Horváth József lakásának három szobáját gróf Laveaux Viktor bérlé. Megállapították azt is, hogy a titokzatos társaság tagjai este félnyolc órakor szoktak gyülekezni gróf Laveaux lakásán.

Szombaton este háromnegyed nyolc órakor már detektívek cirkáltak az Eszterházy uca 19. számú ház környékén. A ház előtt egymásután álltak meg az autók. Jólétből, az utolsó urak, estélyiruhás hölgyek fordultak be a kapun és siettek föl a gróf második emeleti lakásába.

Körülbelül 8 óra tájban a detektívek benyomultak a házba, de előbb értesítették a közelben posztoló rendőrszemet is, aki két társával a kapu közelében várakozott. A házmeisteri lakásba mentek a detektívek és felszóltatták a házmezt, hogy zárja be a kaput. Amikor ez megtörtént, hat detektív óvatosan fölment a második emeletre. Két detektív besöngélt a gróf lakásába, négy detektív pedig a lépcsőházban várakozott. A csöngétesre egy lívrés lakáj nyitott ajtót.

A detektívek ártalmatlanná tették és jelt adtak a többieknek és most már együttesen hatan mentek be a helyiségbe. A detektívek a legnagyobb meglepetésükre titkos politikai összejövetel helyett rulettbarlangot találtak. Felhangzott a detektívfelügyelő kiáltása: Fel a kezek!

A detektívek megjelenése óriási riadalmat keltett.

Egy ismert budapesti bankár kormányfőtanácsos felesége sirögörcsöt kapott. Egy báró, akit nemrég büntetett meg a bíróság tiltott szerencsejáték üzése miatt, a konyhába menekült és ott akart elbujni. A detektívek azonban megtalálták. Igazoltatás kezdődött és a jelenlévőket egymásután sorbaállították. Egyszerre azonban szinte varázsütésre kinyitott a szobák ajtaja s

a negyven ember adott jeltre össze-vissza futkosott a lakásban.

Menekülni próbáltak. A detektívek elállták a lakás ajtaját, de azért mégis voltak olyanok, akik kijutottak. A detektívek sorra vették újra a játékosokat és megállapították, hogy három ember hiányzik. A lakás előszobájának fogsán egy kabát függött két prémes női köpeny között. Megkezdődött a hajsz a eltűnt emberek után.

Detektívek járták végig az egész házat, a házat, a ház folyosóit, végül a padláson is keresték az embereket.

de ezek valahogy kijutottak mégis az utcára. A férfi nevét, aki a zürzavarban eltűnt, megtudták a detektívek.

A detektívek ezután sorra járták a lakás összes szobáit. A játéktérrel mellett, ahol a rulettgép volt felállítva, csukott ajtóra találtak. A detektívek bezörgöttek az ajtón, majd amikor nem kaptak választ, az előszoba felől hatoltak be a szobába.

Megdöbbenő látvány tárult a szemük elé. A hálószoba ágya ravatalálva volt felállítva és ezen feküdt Horváth József földbirtokosnak, a lakás főbérletjének halott felesége.

A detektívek óvatosan becsukták a szoba ajtaját.

Az igazoltatott emberek közül egyedül gróf Laveaux Viktort állították elő a főkapitányságra, ahol kihallgatták. A gróf a főkapitányságon elmondotta, hogy a lakást ugyan ő bérlé Horváth Józseftől, de a játéktérrel nem az övé. Hogy kié, azt nem akarta elárulni. Megállapították a rendőrségen azt, hogy ez a rulettklub azonos azzal a klubbal, amelynek Aggteleki ucai helyiségébe annakidején létrán másztak be a detektívek. Majd mikor ezt a klubot fölrobbantották, az Aréna ut 17. számú házban találtak új helyiséget. A főkapitányság detektívjei azonban itt is rajtuk ütöttek. Innen a Szentkirályi utcába költöztek, mikor itt is rájuk találtak, akkor a klub bérlői minden két héten cseréltek a lakásukat.

Gróf Laveaux Viktort kihallgatása után elbocsátották a főkapitányságról, de természetesen tovább folyik ellene az eljárás tiltott szerencsejáték miatt.

Müllerről bebizonyult, hogy nem részes a váradi összeesküvésben, de már új vád van ellene

Suciu kolozsvári ügyvédi kamarai dékán ma interveniált Müllér szabadlábrahelyezése érdekében

(Cluj-Kolozsvár, április 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jelentette az Uj Kelet, hogy a Kolozsváron még mindig letartóztatásban lévő Müller Kálmán országos szakszervezeti elnök ügyében különböző küldöttsegek jártak közben a kolozsvári katonai hatóságoknál. Az egyik legkomolyabb intervenció a temesvári ügyvédi kamara dékánjának közbelépése volt, aki átírathat kérte a kolozsvári ügyvédi kamara dékánát, hogy Müller érdekében erélyesen interveniáljon. A 13 napja éhségstrájkban lévő ember, aki az éhségstrájkot három napja szomszagsztrájkjal súlyosbította, Temesváron olyan tekintélynek örvend, hogy valóságos polgári mozgalom indult meg szabadlábrahelyezése érdekében.

Suciu dr., a kolozsvári ügyvédi kamara dékánja ma délelőtt tett eleget temesvári kollégája felszólításának és megjelent Terpu alezredes-hadbíró főügyésznél, hogy a temesvári ügyvédi kamara intervencióját tolmácsolja. Terpu alezredes a legnagyobb figyelemmel hallgatta végig Suciu intervencióját és azt a felvilágosítást adta, hogy Müller ügyében sürgős intézkedést a mai

napig azért nem foganatosíthatott, mert Pap Danila tabornok, a VI. hadtest parancsnoka ezidőszent nem tartózkodik a városban és ilyen ügyekben csak ő rendelkezhet. A tabornok azonban este hazaérkezett és hazaérkezése után azonnal egy hadbírói küldeményt Temesvárra, aki Temesváron fog nyomozni Müller ügyében.

A főügyész tudomására hozta Suciu dékánnak, hogy Müllernak a nagyváradi kommunista komplotban való szerepe már tisztázódott, mert a váradi hatóságok által kiadott nyilatkozatokban Müller nevére említés nem történik. Müller ellen azonban a nyomozás során az a gyanu merült fel, hogy Nagyvaradon keresztül Moszkvával tartott fenn összeköttetést és onnan a romániai kommunista agitáció céljaira nagyobb összegeket kapott.

Amennyiben a temesvári nyomozás során beigazolódná, hogy Müller ártatlan ebben a vádban is, akkor azonnal szabadlábra helyezik. A rabkórházban tartott Müller szabadlábrahelyezésének érdekében pedig a hadbíró utasítást fog kapni, hogy a temesvári nyomozást legkésőbb 48 órán belül befejezze.

Elfogtak egy betörőt, aki a kolozsvári rendőrségen nem akarta megismerni az anyját

(Cluj-Kolozsvár, április 3. Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári rendőrségen ma egy évke óta körözött betörőt tartóztattak le, aki már hosszú idek óta okoz súlyos gondokat az ország nyomozó hatóságainak. A rendőrség nyilvántartási könyvébe a betörő Lakatos György néven szerepel és a rendőrség egyik detektívje szemleleírás alapján tartóztatta le Kolozsváron. Lakatos azonban ritka meglepetés elé állította a rendőrség komiszárjait, amennyiben három szabályszerű akcióval bizonyította, hogy őt nem Lakatosnak, hanem Kocsenkának hívják. A rendőrségen azonban nem ültek fel a felmutatott akcióknak, mert a nyilvántartásban leírt Lakatos annyira megegyezett a magát Kocsenkának nevező egyén adataival, hogy szükségesnek tartották tovább folytatni Lakatos-Kocsenka kihallgatását.

Moholeanu komiszár az adatok között

megtalálta, hogy Lakatos édesanyja, Udvari Pálné Kolozsváron lakik. Azonnal elővezették a rendőrségre Udvarynét, akit Lakatos-Kocsenkával szembeültettek. A szembesítésnél érdekes jelenet játszódott le.

— Ez a fiam — mondta Udvariné — ne higgyenek neki, mert hazudik.

A betörő azonban anyjával szemben sem volt hajlandó beismerni vallomást tenni. Valósággal kiabálva védekezett az ellen, mintha Udvariné fia lenne.

— Nem szégyelli magát — mondta Udvaryné szemébe — azt hazudja rólam, hogy a fia vagyok.

Udvaryné azonban fenntartotta vallomását, sőt annak igazolásul megidézlette a rendőrségre egyik szomszédnőjének lányát, akinek Lakatos-Kocsenka tanítójaként korábban Sebestyén György név alatt udvarolt és házassági ígéretet tett

Musvételi ételeiből ne hiányozzon
az
érett nyugatindiai banán

Weintraub Blanka
fényképezési műterme
Wesselényi M.-u. 21. a. nyílt meg

Hirdessen az „Uj Kelet”-ben

Szerd
— Me
startja
startja
startját.
igér. M
kedvezt
előre biz
— Eg
szony ö
tik: Ma
a szoba
day M
dön azo
ten a re
közvege
amelybe
mereved
szobalar
előző es
tőle kéri
be, mie
A grófn
aszpirin
hogy a
a veron
ban, hog
sm lehe
lett. A
ták, a
tolták a
— E
riválisa
delben
közkat
renc ke
egy leár
gon rég
jonettje
oly súly
ner a k
Egyszer
de Prok
kalmat
Ma del
ren épe
bor meg
nert és
tonai já
a hados
— A
kottnál
lent meg
Kahn H
cimen sz
beszám
ebben a
rádó fel
mártírje
riája. L
cse címe
nalmány
jelentős
szemlébe
Fargó P
lis probl
kivül ére
— A
vany La
ró Hatv
nek ügy
iratokat
lára. Dr
most Au
osztotta
valószínű
döntéfe
báró Hat
dek ellen
— Me
főlt férje
záról jele
cében be
tan talált
fiut és m
csaknem
asszonyt
ta el, ho
attól, hog
gyermek
kettőjüke
hogy ami
hogy jö
a gyerme
után átv
konyhába
majd fejé
megvasal
nyiregyl
beesett a
főltékeny
gyöngéde

sokat követett el... el személyazonosít... ő maga hamis... is, hogy román... gjárta a szilágy... ahol egy imagi... sere gyűjtött ösz... bestyén-Kocsenka... kolozsvári ügyész...

rengés

lódott a

észleltek, me... lentés. Felső... ban is megis... földrengés a... Szmirna tel... sára 50 ezer

ahol 40 edos szo- itak a

it jelle össze- lakásban.

detektívek el... azért mégis vol... ttak. A detektí... játékosokat és... három ember... zójának foga... tét premes női... dött a hajszja az

az egész be... ptyosított, végül... k az embere...

ak mégis az uc... zürzavarban el... tveik.

rra járták a la... kterem mellett... állítva, csukott... vek bezörgettek... m kaptak vá... hatoltak be a

drült a sze... gya ravatallá... jeküdt Hor... nak, a lakás... felesége.

sukták a szoba

közül egyedül... ottak elő a fő... gatták. A gróf... dotta, hogy a... váth Józseftől... vé. Hogy kié... megállapították... a rulettklub... melynek Agg... nakidején lék... ek. Majd mi... ották, az Aré... álláltak új he... detektívjei... tek. Innen a... k, mikor itt... klub bérlői... a lakásukat.

kihallgatása... ányágról, de... ellene az el... miatti.

anka

me... nyílt meg

elet"-ben

— Megint elmaradt Koehl kapitány startja Londonból jelentik: Koehl kapitány immár harmadszor halasztja el startját, amelyet mindig újabb dátumra ígér. Most aztán kijelentette, hogy a kedvezetlen időjárás miatt startja egyelőre bizonytalan időre marad el

— Egy budapesti öreg grófkisasszony öngyilkossága. Budapestről jelentik: Ma reggel Irányi-uccai palotájában a szabálány fel akarta ébreszteni Ráday Mária öreg grófkisasszonyt, midőn azonban az ajtót zárva találta, ijedten a rendőrségre szakadt. A rendőri közegek feltörték a hálószoba ajtaját, amelyben az öreg grófkisasszonyt megmerevedve, holtan találták meg. A szabálány elmondotta, hogy gazdaja előző este fejfájásról panaszkodott s tőle kérdezte meg, hogy mit vegyen be, mie a leány aszpírint ajánlott neki. A grófnő erre azt válaszolta, hogy az aszpíriumtól jobb a veronál. Valószínű, hogy a grófnő túlságos adagot vett be a veronából. Az sinés kizárva azonban, hogy hirtelen gutaütés érte, sőt az sem lehetetlen, hogy büntény áldozata lett. A hatósági vizsgálatot megindították, a grófnő holttestét pedig átszállították a Lonctani intézetbe.

— Egy budapesti közkatona leszarta riválisát. Budapestről jelentik: Tegnapi délelben az Illyés-uccaban Prokop János közkatona megpillantotta Brunner Ferenc kereskedelmi alkalmazottat, akivel egy leány miatt egy ligeti táncmulatságon régebben összeveszett. Prokop bajonettjét kirántva leszarta Brunnert és oly súlyosan sebesítette meg, hogy Brunner a kórházszállítás közben meghalt. Egyszer már a haragosok kibékültek, de Prokop legutóbb egyre kereste az alkalmat a Brunnerrel való leszámolásra. Ma délelben Prokop egy katonai társzéken épen a Ludovika felé haladt, amikor megpillantotta a gyanútlan Brunnert és elkövette a gyilkosságot. A katonai járőr azonnal elfogta Prokopot és a hadosztálybíróságra kísérte.

— A Korunk legújabb száma a szokottnál is gazdagabb tartalommal jelent meg. Már bevezető cikke is: Fritz Kahn Huszonöt év természettudománya címen szenzációt keltő érdekességű beszámoló. Két kiváló novella is van ebben a számban: Stefan Zweig Eldorádó felfedezése című történelmi műmiatúria és Benedek Marcell képhistóriája. Ligeti Sándor a Munka erkölcsi címen írt mély studiumra valló tanulmányt, amely főleg konkluzióiban jelentős. Ezenfelül a rovatokba és a szemlébe Gömöri Jenő, Krizsán Sándor Fargó Pál, Nádoss József írtak aktuális problémákról és könyvekről rendkívül érdekes cikkeket.

— A napokban dönt a tábla báró Hatvany Lajos szabadtábrahelyezéséről. Báró Hatvany Lajos szabadtábrahelyezésének ügyében néhány nappal ezelőtt az iratokat átküldték a törvényszéknek a táblára. Dr. Degre Miklós, a tábla elnöke most Auer Károly táblai tanácselnöknek osztotta ki az iratokat. Az Auer-tanács valószínűleg már néhány napon belül dönt afelett, hogy szabadtábrahelyezik-e báró Hatvany Lajost 100.000 pengő óvadék ellenében.

— Megjéte törvénytelen fiát, mert félt férje féltékenységtől. Nyiregyházaról jelentik: Valla községben, a pincebén beretvával átvágott nyakkal holtan találták meg Áltfater János 15 éves fiút és mellette több sebből vérezve, csaknem félholtan anyját. Amikor az asszonyt kihallgatták, hebegve mondotta el, hogy ő ölte meg fiát, mert félt attól, hogy atyja, aki gyanakodott a gyermek baloldali származására, mindkettőjüket meg fogja ölni. Elmondotta, hogy amikor gyermekeknek szólott, hogy jöjjen s vele együtt haljon meg, a gyermek engedelmesen követte. Ezután átvágta fia nyakát és ő maga is konyhakéssel megszurkálta önmagát, majd fejét a falba verte. A csendőrök megvissalva bekísérték az asszonyt a nyiregyházi törvényszékre. A kétségbeesett apa elmondotta, hogy sohasem féltékenykedett az asszonyra, mindig gyöngéden viselkedett vele szemben.

MEGÉRKEZTEK!
SZABÓ JENŐ
divatárúházába - CLUJ
A legújabb női tavaszi divat kabátszővetek. Ruha casha, sima és mintás . . . Lei 390.—
Férfi tavaszi öltöny és felöltő szövetek dúsz választékban.
Kérem kirakataim meglekintését
TELEFON 4-79. TELEFON 4-79.

— Budapestre hozták Forgács Anna holttestét. Budapestről jelentik: A Millstáiban tragikus körülmények között elhunyt Forgács Anna holttestét vasárnap délelőtt hazahozták. Forgács Anna édesatyjának, Feuer Gézának kérésére a közsegi temetkezési üzem tisztviselője vette át Forgács Anna faládaiba helyezett ólomkoporsóját a Józsefvárosi pályaudvaron. Forgács Anna holttestét már ki is szállították a Rákócsereszturi új izraelita temetőbe, ahol kedden délután 4 órakor temetik. A hatóságok nem gördütenek akadályokat a temetés elé, mert mártírnés szükség újabb boncolásra Forgács Anna halálának ügyben.

— Öngyilkosság az elmaradt előléptés miatt. Pragából jelentik: Proschnitzban Mikisch hadnagyot és feleségét tegnap holtan találták meg ágyukban. Mellettük az éjélszékenyven nagy adag méreg hevert, amely halálukat okozta. Az öngyilkos házaspár levelet hagyott hátra, amelyben tettüket katonai előléptetés elmaradásával indokolták.

— Egymillió dollár egy Dürer-képer. Pragából jelentik: Egy külföldi konzorcium nemrégiben egymillió dollárt ajánlott fel Dürernek Rózsafüzér-ünnep című képer, amelyet egy strachoi kolostorban őriznek. A kolostor vezetősége már tárgyalásba is lépett a konzorciummal a kép előadása céljából. Dr. Dietze János bécsi képzakértőt nem régebben a kolostorba hívták, hogy ő is résztvegyen a kép eladására vonatkozó tárgyalásokon. A képre egy másik pályázó is akadt, egy német muzeum, valószínűleg a nürnbergi germán muzeum. A kép kiviteléhez a csehszlovák műemlékhivatal hozzájárulása szükséges. A kép árából a kolostor bohemikákat akar venni képtára számára, azonkívül adósságait akarja kifizetni.

— Testvérek, akik 35 év után találkoznak egymással Newyorkból jelentik: Mink Sándor, budapesti kereskedő, aki a Kossuth-zárándokkal ment ki Amerikába, elhatározta, hogy megkeresi harmincöt évvel ezelőtt kivándorolt Henrik testvérét, akit 12 éves korában látott utóljára. Mink az amerikai lapokban több hírdetést tett közé és busás jutalmat ígért a testvére nyomára vezetőnek. A címtárból kikeresett összes hasonló nevű egyéneket mind meglátogatta, de hasztalan Végre felkeverte Philadelphában nővérét, aki elmondotta, hogy Henrik öccse egy bizonyos Feigen családnál szállott meg annakidején. Mink Sándor fellelvott egy ilyen nevű embert telefonon és a telefonbeszélgetés során kiderült, hogy az illetőnek Mink Henrik a sógora. Természetesen megadta sógora címét, mire Mink Sándor elrohant ennek gyűi mőleszüleibe. Henrik éppen kiszolgált amikor Sándor belépett. Ránézett és anyira meglepődött az örömtől, hogy kiejtette a gyűimőlesös kosarat kezéből. Majd odalépett Mink Sándorhoz, megkérdezte annak nevét és mikor ez megmondta, hogy kicsoda Mink Henrik sirva borult öccsének nyakába.

— A német vasutak tarifaemlése. Berlinből jelentik: A német birodalmi vasutak igazgatósága a szállítási díjakat fölemelte. A bevételi többlet, amire számítanak, körülbelül 250 millió márka, amiből kétharmad részt a teherárusállításra, egyharmad rész pedig személyszállításra esik. A tarifaemlést a személyzeti kiadások emelkedésével indokolták.

— A nagyváradi zsidó Árvagondozó műsoros matinéja. Nagyváradi tudósítónk jelenti: A zsidó árvagondozó vasárnap délelőtt nagyszerű műsoros matinét tartott nagyszámu közönség jelenlétében. Az egyesület nevében Schwarz Miksa főtákar üdvözölte a vendégeket. Beszédében kifejtette, hogy haladnunk kell a kor eszmével, azonban a vallástól és a hagyományoktól nem szabad eltávolodni. Weisz József hegedűművész növendékei koncerteztek, majd a Napféltelje című pantomim következett. Popescu ismert csehlőművész több számmal szerepelt Mandel Ilonka zongorakísérettel. Kálmán György aktuális stancákkal szórakoztatta a közönséget. Sonnenwirth Klára és Popescu Livia egy élőképben szerepeltek. Kondor Ibolya, a színház primadonnája a Törvény előtt című műdalt énekelte Komjáti karnagy zenekisérete mellett. Áll Piri és Fellő Ervin a színház tagjai sok tapsot arattak. A matiné sikeres megrendezése körül dr. Weimann Jenő és Friedmann H.-né uraké az érdem.

— 31 újabb léghajó készült Berlinben Berlinből jelentik: A berlini léghajógyárban 31 újabb léghajó készült el, amelyeket valószínűleg a Bécs-Berlin közötti forgalomban fognak használni. A tempelhofi léghajó-allomáson február havában 19.341 személy fordult meg, ami arra vall, hogy naponta hat-száznál több személy veszi igénybe utazási céljaira a léghajót.

— Nagy lovasárlások máultak meg Magyarországon. Budapestről jelentik: Tavasszal egyidejűleg nagy lovasárlások indultak meg Magyarországon. Török, olasz, görög és szovjetgyűnökök hadseregeik számára nagymennyiségű megrendelést tettek az egyes lőtenyesztőknél. A szovjet hadserege részére 2300 lovat rendelt meg. Az olaszok próbaként 500 lovat vittek ki, amellyel nagyon meg vannak elégedve s újakat vásárolnak.

— Király Ernő magyar színtársulatot alapított Newyorkban. Newyorkból jelentik: Király Ernő főrendezésében a városban egy magyar színtársulat alakult. Hír szerint az első newyorki előadás fényes sikerrel végződött, amennyiben 3200 dollár tiszta bevétellel zárult.

— 15 millióval csökkent a világháború óta Oroszország lakossága. Moszkvából jelentik: Most zárták le a háború utáni első népszámlálás eredményeit, melyek szerint 15 millió emberrel lett kevesebb Oroszország lakossága a világháború kitörése óta. Szentpétervár, lakossága 28 millióról 16 millióra esett le. Moszkva lakossága ellenben hat év alatt 1 millióról 2 millióra emelkedett.

— Új másfélmillió dolláros kölcsönöt kapott a Vatikán. Newyorkból jelentik: A Vatikán új másfélmillió dolláros kölcsönét tegnap becsajították ki az itteni piacon. A kölcsönből új kollégiumot építenek fel a Janiculus-hegyen.

— A „Habima“ Zsidó Műkedvelő Egyesület annak közléstét kéri, hogy úgy férfi, mint női tagok jelentkezését szívesen veszi. Jelentkezni levelezőlappon dr. Mark H. P. Unirii 6. sz. alatt lehet.

— A kínai polgárháboru egyik vezére kolostorba vonul. Londonból jelentik: Peking: értesülés szerint Vu-Pej-Fu tábornok, a kínai polgárháboru egyik legismertebb vezére elhatározta, hogy kolostorba vonul vissza.

— Érdekes cégváltásról per a kolozsvári törvényszéken. Érdekes és a hitelviszonyok leromlására nagyon jellemző per került ma tárgyalásra a kolozsvári törvényszéken. A per egyik szereplője Pollák József, a bécsi Gerngross cég képviselője, aki váltó ellenében 50 ezer lej értékű árut adott el Moskovits Jakab kolozsvári kereskedőnek. A váltó kibocsajásától számított három nap után a Moskovits Jakab egyéni cégből Moskovits et Co. lett, minthogy a cégbe a tulajdonos felesége is belépett. A bécsi cég képviselője ebben az elburjánzott cégváltásában arra látott kísérletet fenforogni, hogy Moskovits ki akar bujni régebbi kötelezettségeinek teljesítése alól és ezért család miatt bűnvádi feljelentést tett ellene. A mai tárgyaláson Moskovits előadta, hogy betegség miatt volt kénytelen feleségét bevonnai az üzletbe, amelynek cégét csupán azért változtatta meg, hogy felesége önállóan is képviselhesse szükség esetén a céget. A bíróság ítéletében kimondotta, hogy az inkriminált esetben nem lát bűnyűgyet fenforogni, mert a kereskedelmi törvény második szakasza egy intézkedik, hogy egy rokon belépésével megváltozott cég felelős marad az eredeti cég kötelezettségeiért. Ilyen esetekben a bűntető-törvénykönyv 386 szakasza csak akkor ad helyet bűnvádi eljárásnak, ha az alperest a polgári bíróság előzőleg elítélte, de a végrehajtást nem lehetett fogantatítani. Ezen indokok alapján a bíróság Moskovits Jakabot felmentette.

— A peszach és a banán. Dr Schiel, a berlini zsidó kórház főorvosa több évi megfigyelés után tapasztalta, hogy a husvétii ünnepek alkalmával fogyasztott nehéz ételek káros kihatással vannak a szervezetre. Kísérleti folyamán rájött azonban arra, hogy a gyűimőlesök egyidejű fogyasztása mellett ez a káros kihatás megszűnik. Ere a célra, amint a megfigyelések megállapították az összes gyűimőlesök között a legmegfelelőbb a banán, melyről kiderült, hogy nemcsak vitamin tartalma miatt elsőrendű tápanyag, de egyéb tulajdonságai miatt az anyagcsere is előnyösen befolyásolja és főleg oly egyéneknek ajánlja, akik bármilyen kis mértékben is, de cukorban szenvednek, amely betegség tudvalevőleg a zsidók között aránylag gyakrabban lép fel, mint más népeknél.

Butorárszállításra
határozzuk el magunkat, hogy üzemünk munkasait foglalkoztathassuk, ha tehát
első és jó butort
Bösendorfer, Stingl, Wirt, Productivgenossenschaft és Hoffmann
zongorát, pianinót,
akar vásárolni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse meg
Székely és Réti
butorgyár Rt.
határozott raktárait Hiteles egyéneknek kedvező fizetési feltételek

FEJFAJAST
MIGRÉNT
ÉS MINDEN
HULESBŐL
SZÁRMAZÓ
FAJDALMAT
REUMATIZMUS
AZONNAL
GYÓGYÍT

NEVPAIGINE JURIST

Svájcban kigyultadt a Szimplon-expressz egyik kocsija. Zürichből jelentik: A Szimplon-expressz egyik kocsija a svájci Flunz állomáson kigyultadt és berendezése teljesen elégett. A kocsi szerencsére csak egyetlen csatlós ládát vitte bent, mely azonban el tudott menekülni. A vonat villanyvezetéke több kilométeren keresztül elégett. A kocsi lekapcsolták, azonban a tűz a másik két kocsira is átterjedt. A forgalom a tűz miatt több óra hosszat szünetelt és a lokalizálást csak nehezen lehetett végbe vinni.

Kivégezték egy párisi rablóbanda két vezetőjét. Párisból jelentik: Ma reggel a hírhedt lengyel rablóbanda 2 vezetőjét, Vladenkót és Papovszkit kivégezték. A banda évekig garázdálkodott Párisban és számos rablógyilkosságot és rablótámadást hajtott végre. Ezúttal először történt meg, hogy a két rablóvezető kivégzésénél nő is megjelent, egy ügyvédnő személyében. A francia törvények szerint, eddig nő nem jelenhetett meg a kivégzések színpadán, az ügyvédnőnek azonban mégis megengedték, hogy mint a vádlottak védője, megjelenjen.

Tűz egy indiai kikötőben. Londonból jelentik: Az indiai Karra Chee kikötőben tűz ütött ki, melyben 35 ezer zsák gyapot égett oda. A tűz olyan gyorsan terjedt, hogy a tüzoltóságnaak tehetetlenül kellett végégnézni az elemek pusztulását.

Nagy kommunista tüntetések Csehszlovákiában. Pozsonyból jelentik: A cseh bányász-sztrájkjal és bérharcokkal kapcsolatban tegnap Szlovénia területén a kommunisták vezérése mellett a városokban nagy munkástüntetések zajlottak le, amelyek során a tüntelők a rendőrséggel is összeütköztek. Az összejövetel következtében többen megsebesültek.

Pályázati hirdetés.

A vevőközönség érdekét szolgálja, hogyha tanácsot ad Ön is az eddigi mérsékelt árak további megoltsóbbítási lehetőségekre a Sipos-cégnél. Ezen tanácsra bárki pályázhat, egyszerű levélben, amely Sipos-cégnél személyesen adandó le. Postai rendeléshez levélben is megírelkelhető. Az egyes pályázatok hirtapilag fogja közöltetni és az olvasóközönség által legjobbnak talált megoldás beküldőjének

5000 lei jutalmat

ad a **SIPOS-cég** harisnya, kesztyű, csipke és rövidáru üzlete Cluj, Gal. Reg. Ferdinand 8.

A török külügyminiszter találkozása Mussolinivel. Milanóból jelentik: Tevfik Mustafa bég, török külügyminiszter tegnap ideérkezett, ahol találkozni fog Mussolinivel. A hatóságok a török külügyminiszter, valamint kíséretének tiszteletére nagyszabású fogadtatást rendeztek. A vélemények egybehangzása szerint, Mussolini és a török külügyminiszter között rendkívül fontos politikai tárgyalások fognak lezajlani.

Az újonnan átalakított Erzsébetgőzfürdő ezúton értesíti a t. fürdőközönséget, hogy április 1-től kezdve minden hétfőn délután újból a női vendégek rendelkezésére fog állni.

A házasságközvetítés erköletelenség. Bukarestből jelentik: Cantu Alexandru, akinek Jasiban házasságközvetítő irodája van, beperelt egy fiatal párt, azért, hogy a házasságuk előtt neki ígért honoráriumot nem fizették meg. A fiatal pár ügyvédje a bíróság előtt azzal érvelt, hogy a házasságközvetítés üzleti alapon erköletelenség és kérte a kereset chutasítását. A bíróság rövid tanácskozás után ki is mondta, hogy Cantunak nem jár a honorárium és elfogadta az ügyvéd érvelését, hogy az üzletszerű házasságközvetítés — erköletelen cselekedet.

Kereskedelmi és Iparkamara. Cluj. No. 892—1928.

A clujai Kereskedelmi és Iparkamara Igazgató Tanácsának határozata értelmében ezennel

pályázatot hirdetünk a Kamaránál üresedésben lévő II-ik és III-ik titkári állásra.

A pályázati feltételek a Kereskedelmi és Iparkamara újraszervezéséről alkotott törvény és ennek végrehajtására kiadott 22. szakaszban foglaltaknak.

A pályázathoz csatolandók a pályázó képesítéseit igazoló bizonyítványok és eddigi a szükséges bizonyítványokkal igazolt, — működésének leírása.

Előnyben részesülnek azon pályázók, kik az állam nyelven kívül, a leghelyesebbi magyar és német nyelvet is teljesen bírják.

A titkárok javadalmazása az ipari és kereskedelmi minisztérium által 1927 december 8-án 95.908. szám alatt megküldött osztályozási kimutatás alapján fognak megállapítani.

A pályázat határideje 1928 május hó 15-én jár le.

A törvény szerint előirt helyekkel el nem látott kérések és azok csatolmányai nem fognak tekintetbe vétetni Cluj, 1928 március hó 31-én.

A clujai Kereskedelmi és Iparkamara elnöki tanácsa

Közgazdaság

Fuzió tárgyalások folynak Bukarestben a Petrosani és a Lupeni köszönbányavállalatok között

Chorin Ferenc dr., a Salgótarjáni elnöke vezeti a tárgyalásokat

(Bucuresti-Bukarest, április 3. Az Uj Kelet tud.) Március 25-én tartotta meg Bukarestben mérlegmegállapító igazgatósági ülést a Petrosani Köszönbánya Rt. Erre az ülésre Bukarestbe utaztak: Weisz Pülöp, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank elnöke és dr. Chorin Ferenc, a Salgótarjáni Köszönbánya Rt. elnöke is. Beavatott körökben Weisz Pülöp és Chorin Ferenc bukaresti utjához azt a kombinációt fűzték, hogy az nem csupán a Petrosani igazgatósági ülésével van kapcsolatban, hanem sokkal nagyobb jelentőséggel bír. Ezt a feltevést igazolta azután az a tény, hogy az igazgatósági ülés után dr. Chorin Ferenc továbbra is Bukarestben maradt Fuchs Imre, a Salgótarjáni vezérigazgatójának társaságában.

Abszolút megbízható információk szerint dr. Chorin Ferenc és Fuchs vezérigazgató a Petrosani és a Lupeni Köszönbányavállalatok fuziójáról tárgyalnak Bukarestben. Tudvalevő, hogy amióta Teodorescu mérnök a Petrosani vezérigazgatói állásából a CFR vezérigazgatói székébe került, a két legnagyobb romániai köszönbányavállalat Bujoin mérnöknek, a Lupeni vezérigazgatójának egységes vezetése alatt áll, úgy, hogy a fuzió ténylegesen már meg is van. A formális fuziónak már csak az a nehézség áll útjában, hogy a közös vállalatban milyen arányú részesedéshez jusson a két bányatársaság. A Lupeni vállalatnak azt a pozícióját, hogy a fuzionált vállalatban a Petrosani 40 százalékos érdekeltségét, a Lupeni pedig 60 százalékos kapjon, a Petrosani részvényesei nem akarják akceptálni, mert ezt a kvótát tulajdonosoknak találgják. Ezeket a nehézségeket azonban sikerülni fog rövidesen elfinnálni és a fuziót esetleg még most tavasszal, de legkésőbb ősszel megvalósítják.

Nagyarányu leépítés a Sváb Központi Banknál. Temesvárról jelentik: Mint egy két héttel ezelőtt beszámolt az Uj Kelet arról a feltűnést keltő személyi változásról, amely a temesvári Sváb Központi Banknál következett be dr. Blaskovics Ferenc nagyrépostnak, az intézet elnökének távozásával, akinek helyét dr. Eschker János temesvári orvos foglalta el. Ennek a személyi változásnak, amelyet súlyos harcok előztek meg, máris olyan következményei vannak, amelyek állandóan foglalkoztatják a Bányászati pénzügyi köreit. A bank új elnökének első hivatali ténykedése az volt, hogy hat hétre és három hónapra felmondott az intézet husz régi tisztviselőjének, minden végkielégítés nélkül. Ez a nagyarányu leépítés általános konsternációt keltett, mert hír szerint, a bank husz tisztviselőjének elbocsátása után sor kerül az intézet különböző vállalatainak dolgozó alkalmazottak leépítésére is.

Megakadt a teherszállítás a brassói predáli vonalon. Az államvasutak hivatalos helyzetjelentése szerint az áruakadások napra történnek az egész országban, minthogy a CFR bőségesen rendelkezik úgy fedett, mint nyitott vagonokkal. Az exportforgalom nagyon gyenge. Tegnap összesen 200 vagon

áru hagvta el Romániát és pedig 80 Lengyelországba, 120 Magyarországra. A galaci dokkokban 21 vagon gabona vár exportra, míg Brailának nincs kivételre kerülő áruja. A Jeromlott brassó-ploesti vonalon torlódás állott be minthogy ez a vonalszakasz a nagyobb forgalmat nem bírja el. Ezek a késések csak a brassó-nehoias-buzaui vonal megnyitásával fognak megszűnni, amely meg fogja losztani a Regátha irányuló erdélyi áruforgalmat. A jelenlegi torlódás miatt Predealon át maximum 187 vagon lehet naponta továbbítani és ezért körülbelül tíz napig erre a vonalra csak korlátozott keretű között fogad el szállítmányokat a vasút.

Model 92 és Portable **REMINGTON** Model 92 és Portable
a világ legjobb írógépjait
Révész Ernő, Targu-Mures.
Kérjen ajánlatot!

INGYEN gummi-bélyegző
Bárkinek, aki kb. 100 lei értékű nyomtatványt rendel nálam, a leolesőbb árban számítva, ingyen készítek egy szép bélyegzőt. KATZ nyomda és bélyegzőgyár, Cluj, Str. Regina Maria 37.

TÖZSDE

A belföldi piac egyáltalán nem eszkomptálja a lej emelkedését és ma is 3.23-as zürichi paritással dolgozik. A tendencia szilárdul, különösen dollárban, annak elszázalékos pénz mellett. Üzletkötés kevés jött létre.

Valutapiac 1928 április 3 (Rador)

DEVIZAK	Kotolvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		Nyrtas	Zárlat						
Zürich	3090-3095	—	—	45925	3085	1102750	13695	67040	192650
Newyork	160 161.50	5190750	519	254060	160	57230	71075	3375	—
London	78250-783	253387	2533.7	12402	7.050	279275	346975	18473	—
Páris	634-635	204350	2043	—	631	225220	279.75	13290	4881862
Milano	848-850	274 25	2742	13425	849	302375	375.50	17846	39362
Prága	477-478	153850	153850	—	475	1696	210650	—	52825
Budapest	2810-2815	6070	9070	—	2795	—	—	—	25650
Belgrad	—	91312	91325	—	282	—	12416	58 85	—
Bukarest	—	32750	32950	—	—	1 07	125037	5937	176
Var.ó	—	5825	5825	—	—	36350	45150	215250	63
Bécs	2278-2280	7305	7305	—	1600	6420	797250	37 65	—
Berlin	3837-3840	1241350	12413	—	2255	8035	—	4715	—
					3840	4369250	17007	8075250	—

Száz lei árfolyam: Zürich (uro) 32950, Páris —, Budapest 36350 Bécs 45150, Prága 21525

A tavaszi divat legszebb anyagai megérkeztek.

Köpeny és compleekra:

Kasha, Tweed, Homespun, Trench Coats.

Ruhákra és composékra:

Kashinette, Charmola, Pepita, Lemée-Kasha.

Selymekben:

Crep-Satén, Crep de Chine, Crep Georget.

Minden anyagban az összes divatszín.

GRÜNWALD ÉS STEINER

női divatkülönlegességek áruháza
Cluj, Piața Unirii 12. Tel. 961.

Színház - Művészet

Magyar Színház műsora

Szerda: Olympia.. (5-ödször. Napi bérlet 37 szám, A). Szám: 299.

Csütörtök 8-kor: A keresztút. (A 14 stáció előképekben. A szociális misztérió társulat kolozsvári szervezetének előadása. Mérésekkel emelt helyárral. Sorsz. 300).

Pénteken nincs előadás.

Szombaton fél 9-kor: Postáskisasszony. (Üdönség először. Lengyel Menyhértnek, az „Antonia” szerzőjének legújabb darabja. Premier-bérlet. Sorsz. 301).

Vasárnap 3-kor: Mersz-e Mary? (Olesó helyárral). Kolbayval, Mendével, Lászlóval. Ihással. Sorsz. 302).

Vasárnap 6-kor: Postáskisasszony. Sorsz. 303).

Vasárnap háromnegyed 9-kor: Aranyhallyu. (Kolbayval, Mendével, Lászlóval. Ihással). Bérletszűnetben. Sorsz. 304).

Hétfő délután fél 5-órakor: Iglói diákok. (Olesó helyárral. Sorsz. 305).

Hétfő délután 5 órakor: Cirkuszhercegnő. (Olesó helyárral. Kolbayval, Lászlóval. Ihással. Sorsz. 306).

Hétfőn háromnegyed 9-kor: Postáskisasszony. (B. bérlet. Sorsz. 307).

Kedden: Postáskisasszony. (C. bérlet. Sorsz. 308).

A színházi iroda közleményei

TaiFun, Cárno, Antonia után: Postáskisasszony. Szombaton este Lengyel Menyhért legújabb darabját a Postáskisasszony-t fogják bemutatni. Lengyel Menyhértet nem kell a közönség figyelmébe ajánlani. Amerikában epen olyan jó csengésű a neve, mint Európa metropolisáiban. Az egész világon játszották és ismerik a Lengyel Menyhért műveit: A TaiFun-t, a Cárno-t, az Antonia-t. A Postáskisasszony követi most előjeit ezen a világorúli uton. December végén mutatták be Budapesten a Vigaszínházban fenomenális sikerrel. Azóta 3 hónap telt el, de a Postáskisasszony nem került le a műsorról. Amerika és Európa minden nagy városának színháza megszerezte a Postáskisasszony előadási jogát. Mint a Molnár Ferenc Olympiáját, úgy a Lengyel Menyhért Postáskisasszony-át is Budapest után a kolozsvári közönség láthatja és tapsolhatja legelőször. A Postáskisasszony próbái az igazgató rendezése mellett szorgalmasan folynak a főszerepeket Póor Lili, Marsi Gizi, Laczkó Aranka, Székelyhidy Adrienne, Miklóssy Margit, Kemény László, Tóth Elek, Hoykó Ferenc, Mihályffy László, Lantos fogják játszani. A Postáskisasszony öt egymásutáni estére van kitűzve, ami leginkább bizonyítja, hogy az igazgatóság igen nagy sikert remél a darabtól. A Postáskisasszony-nak mind az öt előadására árusítja már a pénztár a jegyeket.

Olympia ma is, holnap is. Molnár Ferenc diadalmas sikerű új darabja, az Olympia kerül színpadra ma este is, holnap

este is, a bemutatóelőadás kitűnő szereposztásában.

Mersz-e Mary?, olesó helyárral. Husvétvasárnapján délután 3 órakor az idei évad óriási sikerű revü-üdönsége, a Mersz-e Mary? kerül színpadra olesó helyárral. A husvétünnepi előadások jegyei előre megválthatók.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ruhák
legdivatosabban készültnek
Aron Davidnál
Cluj, Calea R. Ferdinand
32.

Esőköpeny . Lei 900
és feljebb
Trench-Coat Lei 3500
Neumann M. Cluj
férfi- és fiuruha-áruháza Fötér 14.

Utazó urak! Hotel Park
(vis a vis gara Satu-Mare)
Restaurant Ratz **מסעדה** kitűnő házi konyha, gyors és figyelmes kiszolgálás. Garantált fűrészes szobák kaphatók.

Megkezdődött
a
PARISIEN MAGAZIN
gazdag áruaktárának
teljes kiárúsítása
A husvétünnep alkalmával
minden elfogadható áron
itt szerezhetheti be szükségleti és ajándék cikkeit:
divatárak
cipőárak
uticikkek
bőröndök
szallagok
háztartási és pipere cikkek
Nincs szabott ár!
Az árakat az ön pénzhészlete határozza meg!
Még ma menjen el vásárolni.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Állástkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleg levelet csak egy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Előjegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Keresetük nőnem, zsidó vallásos előéletű, gyakorlott **ménlegképes könyvelő, aki perfect román levelező.**
— Ajánlatok ízetési igény megjelölésével a cluji aut. orth. izr. hírköztség irodájába, Str. Dub-arlor 1. sz. a. e. h. 15-ig adandók be. 355

Cukor-zacsokt és kalap-zacsokt
a legelőcsöbben és legsebb kivitelben készít
Nadler
Cluj, Calea Dorob. 16.

Zongoraórákat ad végzett akadémista esetleg gyakorlattal is. Cim a kiadóban.

Hatalmas parkettes, háromablakos, központi fűtésű, elegáns szoba, előszobával, bútorral, vagy anélkül kiadó. — Ajánlatokat az Uj Kelet kiadóhivatalába „Monostori uti” jelgére kérek.

Fiatalemler izletes kóser házikosztot és lakást kap különbözárú szobában. — Egyetem-u. 5. 3. ajtó

Román angol, francia, német, olasz, cseh-szlovák stb. fordítások. Levelek (cégeknek hónapra) kérvények, perlatok, tulománys, műszaki, közgazdasági, irodalmi cikkek stb. Másolások, sokszorosítások. **Dr. Mandel**, Str. Rajiu (volt Kötő-u.) 3. sz. Telefon 831

Peszachpa olesó könyvek
Chad Gadja: Das Pesachbuch 90
Bernfeld: Max Brod
Die jüdische Literatur 90 Im Kamp um das Judentum (geb.) 60
Klausner: Neuhebräische Literatur 90 Hauser
Schlesinger: Spinoza 120
Einführung in Zionismus 40 Tharaud
Zollschaun Im Schatten des Kreuzes 70
Revis. des jüd. Nationalismus 110 Friedemann
Das Leben Herzes . . . 40
Bialik Gedichte I-II. 120 Die besten jüd. Anekdoten 25
Landsberger Robinson
Das Gettobuch (geb.) 120 David Wolfsohn . . . 60
Krojanker Dr. Simon Aron . . . 35
Herzl
Juden in d. deutschen Literatur 150 Philosophische Erzähl. 130
Pinsker Autoemantipation . . . 30 Herzl
Max Brod Neue Ghetto 60
Heidentum, Christentum, Böhm
Judentum I-II. 350 Die zionist. Bewegung 150
Megrendelhetők az Uj Kelet könyvosztályában - Kolozsvár

Most jelent meg
SIPOS DOMOKOS:
Úagtat a halál
a korán elhunyt erdélyi író posthumus versei. A versek elé Szentimrei Jenő írt részletes életrajzot.
Ára 70 lej
KAPHATÓ
AZ UJ KELET KÖNYVOSZTALYÁBAN
CLUJ

Concurs
Die liesige תורה עם דרך ארץ der חמש השנים sucht einen tüchtigen מלמד der חמש השנים gründlich unterrichten kann, und zugleich auch die Secráterstelle zu bekleiden fähig ist, bewerber müssen die deutsch, ungarisch, rumänische Sprachen in Wort und Schrift tüchtig beherrschen, diejenige welche תורה אשווית können, und in der Buchhaltung bewandert sind werden bevorzugt, bei persönlichem erscheinen bis תול דמועד פסח werden 25% der Bahnspesen vergütet, Referenzen und Gehaltsansprüche sind je früher zu richten an: Oberrabbiner H. Braun, Iclod, jud. Someş.

Röth
cipészénel Szép-utca 2. szám alatt készülnék a legújabb divatu
cipő különlegességek

ig
karest-
köszön-
ezeti a
tárgyalnak Bu-
gy amióta Teo-
sani vezérigaz-
érigazgatói szé-
nyobb romániai
m mérnöknek,
nak egységes
y a fuzió tény-
A formális fu-
nézség áll utjá-
latban milyen
on a két bányá-
tnak azt a pro-
ált vállalkásban
érdekeltséget,
éket kapjon, a
m akarják ak-
át tulajacsony-
ezéseket azon-
en effimálni
most tavasszal,
dosítják.
és pedig 80
Magyarország-
l vagon gabo-
ailának nincs
A leromlott
torlódás állott
szakasz a na-
birja el. Ezek
nehoias—bu-
fognak meg-
a losztani a
áruforgalmat
Predéalon át
et naponta to-
belül tíz napig
átolt keretek
nyokat a vas-

Peszach hetében minden zsidó váltsa meg a sékelt, a zsidó egység szimbolumát, a zsidó nép élni akarásának és Palesztina ujjáépítésének jegyében.

BETULAH

Irta: Izrael Zangwill.

— Hol maradtak az ön hívei? — kérdeztem. Mi lett velünk?
Néhány pillanattig komoran maga elé meredt.

— Aldott emlékü apám halála után — szölt — a zarándokok seregei egyre megcsappantak. Egyik év követte a másikat, a csoda elmaradt, mire apám zloczoli hívei is elvesztették a csodába vetett hitüket. Új generáció nőtt fel, türelmetlen és laza erkölcsű, amely már nem csüngött nagy rajongással apái vallásán. Ezek kigunyoltak és újjal mutattak rám.

— Ime, jön az álmódó — mondták — jön a koronázatlan királynő!

Azután pedig behozták az országba a vasutakat, ezeket a tüzes boszorkányokat. Lerakták a sineket, amelyeken ez a füstfelhőt okádó szörnyeteg ideoda szügdült. A hitetlenek sora egyre gyarapodott és a fiatal emberek így okoskodtak: „Itt a vasut, ez lesz a mi megváltónk!”

Multak az évek, az öregség pedig behavazta hajamat. Akkor már híveim közül az utolsók is elhagytak és egymás között így beszéltek: „Meg csak néhány év és meg fog halni, anélkül, hogy hivatását teljesítette volna. Izrael reményének lámpája örök időkre el fog aludni. A próféta szavát bizonyára tévesen magyaráztuk. Isten csodája nem itt, korántsem ezen a földön fog beteljesülni. Itt nincs szentséges talaj. „Az Ur Cionban székelt” — mondták a prófétákkal. Csak Erec Jisraeleben, a szent földön, mondták, jöhet a világra Izrael megváltója. Mert irva vagyon: „Cion hegyéről kell a megváltásnak jönnie, mert a hegy szent a zsidók számára.”

A kétkedők és gonyolók napról napra zaklattak. És szinte szemrehányóan közölték velem, hogy megöregedtem és zavartak. El, el innen, mondták, menj Erec Jisraelebe, a szent földre, itt fogod beteljesíteni igaz zsidó hivatásodat! Itt fogod megérteni, hogy atyád miért kőfelezett hajadon-ságra.

A sok rábeszélés végül arra indított, hogy mégis eltávozzam innen és elmenjek Erec Jisraelebe. Eladtam atyám házát, a pénzt magamhoz véve, elindultam Jeruzsálim felé. Azonban elutasítottam napján hatalmas szélvihar támadt és nagy hóesés jött. Vissza akartam térni a vasutról, azonban embe-reim folyton unszoltak és azt mondták, hogy muszáj mennem, kell, hogy chanukára már ott legyek a Szentföldön.

Letettem tehát halottas kendőmet és koszorús koronámat, mert beláttam, hogy csak Jeruzsálemben vehetem igénybe a menyasszonynak kijáró tiszt ségeket. Rábiztam magam a füstöt okádó szörnyetegre és ama férfiak, akik hittek abban, hogy Cionból jön az üdv, valamint azok is, akik gonyolódottak fölöttem elkísértek a vasúthoz. Azonban alig futott ki a vas szörnyeteg a pályaudvartól, alig voltunk Isten szent ege alatt, egy hatalmas hó és jég lavina lehömpölygött az indóházra. Mint játékkártyát, úgy sodorta el az épületet és vele együtt sokat a gonyolódók közül akik elkísértek, Moab gyermekeit szemként semmisítette meg az Ur.

A város és a hegy lakói pedig sirtak és jajgattak, tépték ruhájukat és hamut hintettek fejükre. Engem mindazokkal, akik velem együtt utaztak, isten meg-

segített. A kocsiat a lavina kilökte a pályasítról és mi mindnyájan sértetlenek maradtunk.

Az élok közül tehát sokan hittek az én isteni misszióban visszajöttem hoz zám, mert isten eléggé határozottan megmutatta, hogy a csoda itt fog beteljesülni, itt és sehol egyebütt. Miként az Jézusaásban irva vagyon: Ő pedig el fogja hárítani a hegyekről a takarót, amellyel minden népek bé vannak fedve és a fedőt is, amellyel a pogányok takaródnak. Mert elnyeli őt majd örök re a halál. Az Ur pedig le fogja száritani minden szemről a könnyeket és népének gyalázatát eltörli minden országban. És akkor majd mondani fogják: „Ime, ez a mi istenünk, akiben bízunk és ő fog bennünket segíteni; ő az Ur, akiben remélünk, aki segítségünkre jön, ő az Ur, akiben örömlünk felük. Mert az Ur keze nyugszik ezen a hegyen Am Moab széjjeltörök, s elmálik, mint a sár.

Kézét kifogja tární, miként az uszó és lefogja szegni dicsőségüket.

Am Isten azzal, hogy megmentett, egészen csodás módon, egyuttal azt az akaratát is nyilvánította, hogy én maradjak itt ezen a földön és hivatásomat itt teljesísem.

És hallgatott és szeméit lesütötte. Néhány pillanat múlva azonban megint felemelte fejét és az egek fölé meresztette szeméit.

Amikor így ránéztem fénylő arcára, koronájának friss virágaira és leveleire a halotti kendőnek fehér hajára — úgy tetszett mint egy soha el nem haló örök reménység szimboluma.

Még egy utolsó meglepetést kellett megélnem.

Betulah egészen egyedül élt Jarchi szerény, fából tákoltt házában, amely az idők során alig változott.

Nem tudom, véletlen volt-e, vagy valami szándékosság, hogy épen ebben a házban telepedett meg. A szívem azonban teljesen megtelt különböző érzésekkel, amikor másnap a ház előtti kertbe mentem, hogy elbucszam tőle. Az elhanyagolt kertben mák-virágok szárai meredtek; semmi gondozottság nyoma. Azban a lakás maga tiszta és esinos volt.

Akkor történt, amikor a tél hideg ajkaira a tavasz első csökját lehetett, amikor a föld feltámadásra készült. Abban az órában volt, amikor a nap lehanyatlott és amikor az est első árnyékait veti le. A kék égről bíbervörösen mutatkoztak a lehanyatló nap sugarai. Ott állottam a kapu mellett, ahol Jarchi szokott állani. Kopogtam. Mint-

hogy nem kaptam választ, lassan fel-emeltem a kilincset és beléptem. Betulah kicsiny asztala előtt állott. Feje a nagy régi Biblia fölé hajolt, a Biblia fölé, amelyet két kezével átkulcsolt. A lehanyatló nap utolsó sugarai estek az ablakon át a szobába és boldogan játszottak fehér haján nyugvó virágkoronára.

Ovatosan lopózkodtam a közelébe. Azt hittem ugyanis, hogy meghalt. Azonban nyugodtan szundított, az öreg ségnek azzal a mély álmával, amely annyira hasonlít a halálhoz és amelyben az élet mégis lefrissülve látszik. Kíváncsi voltam megtudni, mit olvasott.

A Genézis 18-ik fejezete volt, amelyre ráborult pedig, a vers, így hangzott: „Szölt pedig az Ur Abrahamhoz. Miért kacag Sára és miért mondja: Hiszed-e, hogy gyermeket fogok szülni, holott már öreg volnék? Azt hiszed, van az Ur előtt valami, ami meg nem valósítható?”

Vége.

(Fordította: Szabó Imre)

Elegáns, szép, olcsó és tartós

fiú és leányka kabátokat és mindennemű gyermekruhát

Glantz Szidi

gyermekruha szalonjában varrasson Főter 10 szám alatt

A legszebb legolcsóbb legelegánsabb

nyomatványokat

megrendelhetni a

Cartea Românească

nyomdai műintézetnél - Cluj

Calea Dorobantilor No 14-16.

Kérjen árajánlatot

Hirdessen az „Uj Kelet”-ben

Szováta-fürdőn

Villa Speranza

uri panzio

Szováta-fürdő

a kitűnően ismert **villa SPERANZA**-ban, lényeges átalakításokkal, ezidén már

június hóban megnyílik.

Elismerten elsőrangú konyha, csukott veranda. Bejáró vendégeknek külön étterem. — Felvilágosítással és kívánatra prospektussal szolgál. Előjegyzést elfogad **dr. Kransz Józsefné R. rabbiné, Dicsosmárton (Dicsőszentmárton)**

A regény meste-reinek újabb kötetei

Kapható az Uj Kelet könyvostályában

Kellermann: A Schellenberg testvérek 136
Rudyard Kipling: Naulahka 146
— A fény kialudt 146
Kessel: A véres pusztá 122
Stefan Zweig: Első élmény 122
Berend Miklósné: Lükettő talaj I-II. 476

Szine-java könyvek legújabb kötetei (250—300 oldal)

W. Maugham: A magus 55
E. M. Hull: A sejk 55
Dominik: Az égő piramis 55
Froudale: A fejedelmi autó 55
Dekobra: Leányszöktetés 55
A. Bennett: Lord Raingo 55
Duse: Dr. Smirni naplója 55
Rosnz: Gyönyörű Páris 55

Nova regénytár

Werner: Küzdelem a boldogságért 64
— Dacos szerelem 64
Lehne: A grófnő szerelme 64
— Kié vagyok 64
Adlersfeld—Ballstrem: Régi történetek 64
Braun: A hármas hurok 64
C. Branu: Gyémántrablók 64
Rosenhayn: A titokzatos fénykép 64

10 könyv 110 lejért

az UJ KELET könyvostálya olcsó könyvescsoportja.

1. Tolsztoj Leo: Két huszár (regény).
2. Tersánszky J. Jenő: Viszontlátásra drága (regény).
3. Barta Lajos: Szerelmem (színmű).
4. Wilhelm Hauff: A Pont des Arts koldus I-II. kötet.
5. Nagy Imre: A bölcs rabbi (zsidó anekdoták).
6. Graetz Henrik: A zsidó törzs megifjodása.
7. Dész Tibor: A hétéhangú kiáltás (regény).
8. Jókai Mór: Kétszerkettő — négy (regény).
9. Robinson: Asszony a láthatáron, A 10 könyv ára 110 lej (porté külön).

Kapható az UJ KELET könyvostályában.

KULTUREMBERNEK

mindennapi szükséglet a jó könyv!

Az Uj Kelet könyvostálya az alább jó könyveket ajánlja:

Kassák Lajos: Egy ember élete I-II-III. köt. 459
La Fontaine: Mesék (dizskiadás) 748
Tolsztoj: Kozákok 238
Pünkösfi Andor: Barcay Bella a szeretőm 136
Dr. Hollós: Bucsum a sárga háztól 136
Dumas: A kaméliás hölgy 170
Hermann Bang: Reményvesztett nemzedék . 170
Makkai Sándor: Ördögsekér 840

Kapható az Uj Kelet könyvostályában.

A MTAILD-viz tisztítja a vért

KIADÓH
St
SZERKE
Ejtel

X:

1928

Országos választék. — Kéjgyűjtemény

A magva
nesz
Budape
ben nagy
sy szabad
frank-per
dischgrac
lemben.
róság m
dischgrac
árnesztit
három h
aranesztit
róság eze
korni fo
kal is.

Óriási

Tokió,
kommun
mely a
rendőrség
tatott le.
vába vez
bobizony
sokkor a
pénzletke
beavalko
megbotrá
kivesz
eljárás e

Befejezés

Prága,
és Szovj
dukt ker
megkezd
közlede
lesznek.
sen közö
egy kon
gában fo
nak letel
port állat
gyobb vá
a ponton
dás. Szó
töröl, am
jezett do
a német
dés mint
lapodánk
orosz m
szerint sz
kapcsán
ki által v
bizonyos
gyalások
senmiféle